

שמו הריבא דמכרה לבעלים הראשונים אי"ב משום דכ"מ . בנתיבות ס' קע"ה סק"ה כתב ה"א דכל לוקח ל"מ לומר למלך אי שתקת שתקת ואי לא מהדרגא שטרלא לבעלים הראשונים ויפגטל דין מלכות הוא משום דכיון דסמוכר הראשון לר"ך למוכרו וכיון שאין אדם יכול ליקח מחמת מלכותו אי חקק אותה וא"ל דבכל לוקח כשיחזור וימכרם לבעלים הראשונים אי יהיה הוא מלך ואף נגד בעלים הראשונים כמבואר שם סל"ז ולכתחילה מוכרין למלך משא"כ כהן כו' ע"ש לפגיטין . ומבואר דסב"ב דל"ג אי שתקת כו' מחמת הא לכתחילה המלך קודם לבעלים הראשונים . וזהו נגד ד' רבינו דמשמע דסב"ב דייך לומר אי שתקת כו' משום הא דמיהני מכירתו לבעלים הראשונים בדיעבד [דל"ן סב"ב דיסבור דגס לכתחילה אין מלך קודם לבעלים הראשונים . דדין סב"ב סל"ז הסב"ב הוא מ"א"י ע"י סב"ב"א פ"ט דכ"מ . ורמזק שחילוק רבינו עליו מבלי להזכירו כלל] וסב"ב רבינו דייך אי שתקת כו' משום דמאי לטעות פשוטה דמיהני בדיעבד . מיהני דוגמתו ככ"ק ד' מ' ע"ב כה"א דמיהני ל' אי חס הוא הוה מערינקא ל' לאגמא וע"ש בחד"ה ה"ה . ומשמע דהוא טענה לפסור עלמנו מחמת דה"י בידו לפסור עלמנו ע"י עשיית פשוטה דלמנו רשאי לטעות לכתחילה רק דמיהני בדיעבד . וה"ל דכות"י . ואף דהכא אין בידו לגמרי ותלוי גם בדעת בעלים הראשונים הקדוים . י"ל דרק המוכר מלך אין לו לטעות כן לכתחילה והקונה מלך מלי כו' לכתחילה לקנות ומאי לסמוך שיעשה זה . אלא דלכתחילה דודאי מ"ש הנתיבות ללוקח ל"מ לומר למלך מהסדרה כו' משום ויכול לקנותה מחמת מלכותו אי יתקנה לא יתקנה וימכר המוכר שיהי ליה מלכות . אבל בנ"ד דל"ן בישול אמירה קמא משום מלכותו ר"ך דה"ך תרי דושים לטעות החלוקה בגורל שיטתו התיי דלקוחו מחד אפי' ומפליגי ד"מ מזה . שפיר י"ל מהסדרה כו' ויחלוק האחד עם השני וממילא יתק חלקו בחד מקום . ויחזור וימכר לאותן השנים שמכרו לו חלקו המבורך ולא מזה השנים לבוא עליו מטעם מלכותו דכיון דה"י להשיב שנתקו מהחד מתחילה זכות בהסדרה טרם שמכרו לו בחזרה ולא ה"ל טענה ממלכותו ה"ל דין בעלים הראשונים דל"מ המלך להזליא , אך בזה דהחד המוכר עבשו לכתחילה לר"ך למכור למלך . א"כ בזה לכאורה חו"ל ל"ש לומר אי שתקת כו' משום דייחור המוכר וימכר להם בחד החלוקה דמאן לימא ל"ך דיעשה דבר שאין לטעות לכתחילה אדרבה ימא דיעשה כדון ו' ע' :

שמו אם אדם אחד (שמו) היו לו שתי חלונות לתוך

הצר חבירו וסתמן ונשאר כ"ג שנים או ד' ולא פרץ את פצימו יכול לחזור ולפתוחו כרמב"ם בהשותפין דסאחר דלא פרץ את פצימו הוי ל' כפתוחו : **שמו** המשכיר בית לחבירו וחזר ואסרו עליו הורה רבינו שמשון בר' אברהם שאינו יכול לאוסרו עליו ואע"ג דיכול להקדיש היינו משום שבשםקדיש בולח יש לו כח להקדיש מה ששואה יותר על דמי שכרו ואסור לדור בו מפני חלק ההקדש המעורב בו אבל זה אינו מקדיש אלא אוסר בנדר והאיסור לא מצא מקום לחול . וכן פ' ה'ר' אליעזר סמ"ין (שם) וכבר בא מעשה לפני ר"ת בבית הנשאל הורה שאינו יכול לאוסרו :

שמו הא דאמר אין חשובר רשאי להשכיר במטלטלין

שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר (שם) אבל במקרקעי לא :

שמו בא מעשה לפני ר"ת בבית השאל והורה שא"ל לאוסרו . ביש"ס פ"ה דב"ק ס' ל"ד כה"ד קונים משקיע השאלה אף דלמנו משקיע השכירות דלוקא שכירות ליומא ממכר ולא שאלה ע"ש . ובש"ך בח"מ ס' ר"ב סק"ב כ' בשם ר"ו דהקדק עשאל ומפליגי במתה"א י"א דל"מ בקנין אג"ק וככתב הש"ך לא ידעתי למה יגרע שאלה משכירות וע"ש בקל"ס . ומתה"ס נראה גם כן דשאלה גרע קניינו משכירות . ועמ"ש ביש"ס דבאמר הסוכר סתם היינו מקדישו אינו קדוש כלל כשלא פירש בהדיא שמקדיש הגהה שיש לו בהצני ור"א' ממתי' דעריכין דכ"ע הממרים בנו ובחו וטדה מקנתו אין מותרת . שאל' שאלה דבר שאינו שלו . ובח"ס ח"ד"ס ס' רכ"ה תמה דהא מפורש בכתוב ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו קדוש ל' וטדה מקנה אינו בו עד היכול אלא כשכור ואין לו בו אלא ק"פ כו' והא שאל' מהמים שדה מקנה מיימי ש"ס לגמל קרא דליחקק לבהמה שכול למוכרו לגמל אף שזהו כו' ודוקא בה"ס גלי קרא ולא בהקדש סתם דה"ס כו' כחילו פירש שיהא הקדש עולם כו' אבל בהקדש אמר' גלגל הוליא דבריו לבעלה ולא הקדיש רק מה שיש לו בו ע"ש . ולכאורה י"ל לסייע הי"ש דמייני קרא דמקדיש שדה מקנה שפירש בהדיא דמקדיש זכות שיש לו בו ולגמול אין חילוק בין לשון הקדש לשון חרס ובמקדיש סתם לגמרי משמע כמו בלשון חרס ולא חל כלל . והנה באמת מסתבר כמ"ש הח"ס . וי"ל בזה דתנן בעריכין דכ"ח ע"ב מהמים אדם את קדשו בין ק"ק בין קק"ל אם עזר נותן דמיה"ס ואם נדבה נותן את עוכתו כו' וע"ש בפ"ש"י . דאף דה"ס כו' כפירש בהדיא שמתחיל הגוף לחלוטין וללמיתות כמ"ש הח"ס דלכך ל"מ לשון חרס בשרה מקנה אף על הזכות שיש לו בו מ"מ על קדשים גלי קרא דיחול על הזכות שיש לו בו כדילפי' מכל חרס קודש קדשים הוא לה' שחל על ק"ק ועל קק"ל . אמנם חק"י דגס דכ"ע אמר ש"ס ור"י בן בתירה [דמשיק קרא דכל חרס כו' להא דסתם חרמים לבד"ס] דל על ק"ק ועל קק"ל מנה ל' סבר לה כו' ישמעאל דגס משיק ל' מהא דכתוב אחד אומר מקדיש כו' ע"ש . והרי מלמא דחל על ק"ק כו' משמע דכל חרמים דליורי שם במתני' קאי [וע"י בלח"פ רפ"ו מעריכין] . ולרבינו הח"ס אין משמע מקרא דר' ישמעאל דליורי במקדיש . על מהמים כיון דמתחיל סתמא מהמים הגוף לחלוטין וללמיתות כמ"ש הח"ס . וה"ל אין משמעו דמתחיל על הע"ה לחוד אלא על הגוף כולו וא"כ לא יהי כלל לריב"ז ליתב קרא שיהי כה"ג בקדשים ו' ע' :

שמו אבל במקרקעי לא :

זה לוח בכספים . ומיהו ד' בני אדם שיש לכל א' רביע ורצו שנים מהם להשתתף ואסרו לשנים אחרים תנו לנו חלקנו ביחד אין שומעין להם דיבם הגומל חלקו וחלק אהיו המת לא יהי' ליה אחד מיצרא דהיייתו כבכור ואין חלוקתו כבכור וחסין דאפילו תרי מצו לסכפינהו לאידך למיתב שני חלקים דידהו אחד מיצרא כגון תרי דאתו סבה אחד לסכפינהו לתרי דאתו סבה תרי למיתב להו סנתייהו בהרי הדדי דמצי למיטר או יהיביתו לו סנתי' בהרי הדדי שפיר ואי לא מהרדינן שפרא רידן למריה וישקול איהו אחד מיצרא כהל כרסם כדאמרין גבי חד דדתי סבה ד' אי שתקת וכו' . ולא אמר לבי תהדר דאפילו היבא דלא מרווח שבנגדו בשותיקתו אמר הכי . ולא כפירוש רש"י באשר הוכיח רבינו יצחק סתהיא דתבות . ואין להקשות ולומר דלא מצו למיטר מהרדינן שפרא למריה משום דהשתא זוו אינהו מיצריים ולא הוא דהא קיימא לן (שמו) דהיבא דמכרה לבעלים הראשונים אין בה משום דינא דבר מצרא נמצא כי הוכיח דליריד' הוה צריכין ליתן כל חצי הבית אחד מיצרא הכא נמי לירידהו איבעי לשתופי :

שמו חל חלונות לתוך

הצר חבירו וסתמן ונשאר כ"ג שנים או ד' ולא פרץ את פצימו יכול לחזור ולפתוחו כרמב"ם בהשותפין דסאחר דלא פרץ את פצימו הוי ל' כפתוחו : **שמו** המשכיר בית לחבירו וחזר ואסרו עליו הורה רבינו שמשון בר' אברהם שאינו יכול לאוסרו עליו ואע"ג דיכול להקדיש היינו משום שבשםקדיש בולח יש לו כח להקדיש מה ששואה יותר על דמי שכרו ואסור לדור בו מפני חלק ההקדש המעורב בו אבל זה אינו מקדיש אלא אוסר בנדר והאיסור לא מצא מקום לחול . וכן פ' ה'ר' אליעזר סמ"ין (שם) וכבר בא מעשה לפני ר"ת בבית הנשאל הורה שאינו יכול לאוסרו :

שמו הא דאמר אין חשובר רשאי להשכיר במטלטלין

שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר (שם) אבל במקרקעי לא :

אם

שמו חל חלונות לתוך

הצר חבירו וסתמן ונשאר כ"ג שנים או ד' ולא פרץ את פצימו יכול לחזור ולפתוחו כרמב"ם בהשותפין דסאחר דלא פרץ את פצימו הוי ל' כפתוחו : **שמו** המשכיר בית לחבירו וחזר ואסרו עליו הורה רבינו שמשון בר' אברהם שאינו יכול לאוסרו עליו ואע"ג דיכול להקדיש היינו משום שבשםקדיש בולח יש לו כח להקדיש מה ששואה יותר על דמי שכרו ואסור לדור בו מפני חלק ההקדש המעורב בו אבל זה אינו מקדיש אלא אוסר בנדר והאיסור לא מצא מקום לחול . וכן פ' ה'ר' אליעזר סמ"ין (שם) וכבר בא מעשה לפני ר"ת בבית הנשאל הורה שאינו יכול לאוסרו :

אם

סוף משום דליכא קפידא גם משום כיון שאינו מלוי. אלא כשמעון חזן הרי"ף על דמי המשכון שייך לראובן דכיון דכיון דגם כשיהא חזק יוסל אלא דמלי לטעון על התשלומין שא"ל לתבוע גמלו דכיון כעין עטנה דל"ר שיהא פקדוני ביד אחר הוהא עמוס דיכול להכריחו [ע"י סמ"ע ריש ס' ע"ז]

שע השיב רב אלפס ז"ל דהא דאמר' בדרימ העשוין להשאיל ולהשכיר ואמר לקוחה הן בידי אינו נאמן שצריך (שע) שיהא האיש הטוען לקוח הוא בידי עשוי לשאל ולשכור מזה כגון שיהא תלמיד ויצא. ספר מתחת ידו שאינו נאמן משום דהספר עשוי להשאיל והתלמיד עשוי לשאל וכשם שאינו נאמן לומר לקוח הוא בידי כך אינו נאמן לומר משוכן הוא בידי אבל אם יצא מתחת עם הארץ ואמר לקוח הוא בידי נאמן משום שא"צ לספר אלא אמרינן לקוח הוא בידו. והר"ם במ"ל ורש"י ז"ל אומרים שהספרים אינן עשוין להשאיל ולהשכיר. ור"ת חולק ודן רבינו יצחק כדבריו ודוקא שראוהו בידו או אפילו ביד יורשיו אבל אם לא ראוהו בידו מהימן לומר לקוח הוא בידי ע"י מנו דאיבעי אמר להר"ם או החזרתיו לך. ור"ת אומר דאם הדבר ידוע וספורסם כ"כ שלא היה יכול לומר להר"ם דלא ראה [ראו] א"צ המוחיץ ורבינו יצחק תמיה מה דועיל הפירסום אי בעי אמר החזרתיו והיה לנו להאמינו ע"י הדוא מנו ואמר ר"י שאפילו אין עדים רואין אותו בידו בשעת תביעה בכ"ד אם בפעם אחרת ראו אותו אצלו בעדים ופטען מה שיבו אצלו והשיב אתה סברת לי או טענה אחרת ראוי לעכבו השיב כראת ההשתא ליבא מנו דאפי' הי' טוען בפירוש החזרתיו לך א"צ :

שעא ראובן שמעון כי שמעון משכן בקרא אצלו ורצה ליטול ברמי החוב ושמעון אומר להר"ם אלא שאולה היא בידך. רואין אם זאת המקרא הוא מדברים העשויים להשאיל ולהשכיר שהיה מנהג שמעון להשאילה לזה אין ראובן נאמן כשם שאינו נאמן לומר לקוחה היא בידי ואם אין מנהג המקום להשאיל אותה ראובן נאמן (שעא) עד כדי דמיהן ולא יותר לאחר שישבע שבועת התורה שאין לו עליה פחות ממה שהיא שוה ואם הוא חשוד השיב רב אלפס דאינו נאמן לומר שבתורת משכון בא לידו ולא ידרתו לסוף דעתו. ועל מה שהוא תובע יותר ישבע שכנגדו ש"ה ויפטר :

שעב פורש רבינו שמואל סתם מפסלין מושאלין הוה לישיתב סתם בני אדם אבל לא לעיבם ביתר כגון פפא בר אבא ולפיכך אם ישב עליו שאר בני אדם ושברוהו פטור דהוי כמתת כחמת מלאכה ולפיכך הוצרך בנמצא לפרש כגון פפא בר אבא וכן בא מעשה לידו ופטור. ולפירושו האי דאבא ברנמצא דאמרי ליה אי לאו את הוה יתבינן פורתא וקיימינן דמה להו למימר הכי דמשמע שאילו נשבר כחמת ושיבתן הוי חייבין והא אינהו ברשות יתביי ביה (שעב) וצריך לומר לפירושו דבורהו אינך הוה כמו פפא בר אבא אבל רבינו תם אהיו

כמו צדק להשאילו דמ"ש פקדון מטאליס ושיכרות. ולא לישתמיט אחר מהפוסקים לומר כן. ועי' בב"ב דמ"ה ע"א בתום ס"ה אכל וז"ע. ועי' בשע"ט ריש ס' ק"ל. ובשע"ט ס"ק"ב דגם יורש מולא מהמחויץ בדברים העשויים להשאיל אף שא"י אם שאל או לקחו ממורשו ע"ש. לא ראה שקדמו בזה כהג"א בב"מ ס"פ סמקבל. ויחד ד' רבינו מנואל קם ובח"מ ס' ע"ב ס"ח :

שעא עד כדי דמיהן ולא יותר. הוא לטון השו' הרי"ף ס' ע"ה. ולשאל יחידא ולא יותר י"ל דנהנין להא דל"מ לומר לידו שום כדי חובי כשאינו שום כן לשומת הבקאיה ובמנואל דיעס ו' בח"מ ס' ע"ב ס"ב : ואם הוא חשוד ט'. הוא כהשוכה הרי"ף ס' פ' וכ"כ בשע"ט ס' ע"ב ס"ק י"ט כגמו ע"ש. והנה כפי המנואל קם בחשו' דמייירי כנגד מר

לדעת הרי"ף :
שעב וז"ל לפי דלוהו אינך כוון כמו פכ"א. במהר"ם ש"ך בב"ב ד' י' כ' דהולך חלמוזא לאוקמי בבתי דאי לא הו כולס פכ"א לא ה"ע כלל הכפסל לומר כוון וקמי וקיימי לחייב האחרון מספיקא דלימא לא עמדו אכל כיון דלוהו פכ"א ודאי עמדו כיון דמייירי בשבירת הספסל עכ"ל. ולכאורה כשפטורים מני כ"א להגיד בתורת עדות שהי' בדעתו לקום כיון שאינו נוטע. וז"ל שישקדו בני שאל יהא לבעל הספסל חרעמוות עליהס. דא"כ מה"ע ימא ג"כ שהיו קמי' בודאי. ועוד למחשק חרעמוות לא מפסלי' לעדות עי' בב"ב דמ"ג ע"א בתור"ה מפני ובח"מ ה'עדות ס' ה' גם מה דמשמע מהספרמ"ט דמספק שהי' הולך לארבע בלא"ה ג"כ יש לפטור מחיב. לפ"ז יש לדון לכתובים בסא דכ"ו ע"ב ד' ע"ב דקם בלי מראש כנג וזה אחר וסברו פטור מ"ע מנא תבירא חבר. דגם כשספק אם הי' נשבר מחמת הריק' מנג נמי ישעור השוכר מחמת שמתא הי' נשבר גם בלא תבירתו. ועי' במש"מ פ"ג מגיבנה ה' ד' סד"ה עוד ה'ק' הסו' . ותראה דכברא זו במחלוקת קטוה בין רש"י לחו"ס' ודוק : ואפי'

שען

והוא יד בתוכה ע"ד שכירות פטור. כ"ק ר' כ' ע"כ בתורה עממא מטעמא דכ"ג חייב וכ"ג הטור ס' סכ"ג. ומ"ש רבינו דבטובה בנמ'. כוונתו מהולך שם לאוקמי הא דטובך בית מרחטין ונמאל בית דשמעון ממנה לו שר. דוקא קיימא לאגרא וסא הא גינה דעמו דלוהא ליתן שר. אך בש"מ שם ח' ד"מ ג"ד דנגד לרובן לגבי שמעון וכ"כ הסמ"ע שם ס"ק כ"ג. והר"ל להסביר שעתה הטור למש"ס הטור דבאמר לו אל ולל אל חייב אף בלא קיימא לאגרא וכמש"ס סי"ג ס' ט"ו דשמוחה בו ה"ל לגבי כותב דעבד למוגד ע"ס. וא"כ לש"ל דרב בבבא מחזיקין דמאגרא בע"כ שידור בבחס לגמא ימחה ללל תכלית דכסופא לא יודר הא לא ישדול לכעורה להשכיר לאחר שכן דבר. אבל בזה דגלי דעמו' דכסלל ירלס בבחס יתן שר וכן טורח לכע"כ לומר שלא יודר בבחס לאו כשופטני עסקי' שדור ירלס בריות ממון בלא מוח כלל ולכן סדדי דליוו וולס שידור בבחס אף שלא אמר כהדיל דביש לומדנא לא הדבר הא כפירס והיו בזה כמאל דאמר כהדיל בלא יודר בבחס. והק בעבד למוגד בבחס אחרים ל"מ לחייבו משא"כ בגלי דעמו' על בית זס שא"י עומן שר. ולע"ז

בגמ"ר רבינו מראבי"ה דאם ארס משכירו כ' פטור דהו כמאל דל"ק לאגרא. ושמעון דביש מי שרואה לכושר ואף שאין משלל להשכירו חייב אף בדר בו מי שלל ראונו ממנו ג"ד שרלא לכושר. והטור לא מייחב רק כשדר בו המגלה דעמו שרואה לכושר. ולהלך בין ל"ק לאגרא ממח שאין כעלעס שם. ובין ל"ק לאגרא שאין משדול להשכירו אף שישו שם. ל"ע"ז בזה דוק:

שען

לא מספקי לך בו אבל כענינא אחרך שלי הוא. כ"מ בבבא הרי"ף ס' קע"ב. והנה למ"ש הטור ס' קמ"ו ס' ד בחזקה שאין עמוה עענה דהמעטער שבע ויוטל וכ' שם ס"ח דנכסע שלא מחל לו וע"כ בש"ך סק"ס דכנסע גס כעסענה במא (הוא כנסע בבק"ח) ע"ס. ולפי"ז גס כמ"ד וימדך האל ליבסע שלא מחל לה. ומטור החכר לכאורה ראי' למ"ש הקא"ח ר"ס ס' י"ב מהמרש"ל דמחילה בלב מהני והקא"ח סביב דרב בלא דג' שנים דחוקס מחיל [לס"ד דה"ס כ"כ דכ"ע] ויהנה כ"ס שנים ולא תכנסה כהכנס שמתלו דיוטע לבל כמאגסנה הוא דמחיל וזו לא ה"ל דכר"ס כבלב דל"מ ע"ס. דכרי הכא אף אי מחיל בלבו אין יודע מהתבחו דמחשבינן ל"י ע"ז וה"כ אף כעודה שמחל לא יהי ולמא יכנס א"ז דסובר סטור רגס כמ"ל מהתבחו מהני מחילה בלב. ולע"ז כמחובות ס' י"ב סק"ס. ס' ע"ה חסר ואל"ין כמו שמואל בתפחות:

שעה

האחש שה"ל אחות ופסקו לה חזר ויאלה וכו'. עמ"ס בבבא הרי"ף ס' קי"ב דאין יואתה מואל

החזר מחזקה ועמילא כשמואלה מהלוקה ית על המוכרו אחריות כיון דכדון הוליה ע"ס. ומהו ית מקיס עיון ע"כ בפ"מ כח"מ ס' שפ"ח סק"ז מהס"ס ע"ס ובבא"ע שם. ועמ"ס בפ"מ ס' רכ"ה סק"ג מהבית אפרים דוק:

אחיו חלק עליו וחייב שכולם ישבו בו שלא ברשות ולא נקט בנמרא פמא בר אמא אלא לאשמועינן דכחו כנופו כדאמרינן בנמרא:

שען קיימא לן דהדר בחצר חבירו שלא מדעתו. בחצר דלא קיימא לאגרא אפילו נברא עבד למיטר (שען) ואפי' יודר בתוכה על דעת שבירות פטור כרמובה כנמרא וראובן שהשכיר בית שמעון ללוי שלא מדעתו והחצר לא קאי לאגרא ולוי כבר פרע שכירות הבית יש לחתפק בזה כשמיציאין השבירות מיד ראובן למי נותנן איתו מי אמרי' מצי אמר ל' סאי חסרתין כדנא קמא א"ד כיון שנתן כבר השבירות לראובן מיד זכה בו שמעון בעה"כ דהאין הלה עושה חסורה בביתו של זה ופסק ר' אבי העזרי דאם אין איש משתדל בו לא לשוברו ולא להשכירו אע"ז דאילו הוון בעלים הבא הוון מוגרי ל' כיון דליתגוהו הבא לא הוא ולא שלוחו הדר בו פטור דהוי כמאן דלא קיימא לאגרא ויש משיבין עליו ובחצר קיימא לאגרא ונברא לא עבד למוגד פסק רב אלפס שרוא חייב דחא חסרי' ובתוספות אמר' שרוא פטור דא"ל מאי אהנית לי ואי משום דא"ל חסרתני לא אמר הכי אלא הויא דמצי א"ל אתה נהנית בחסורי תדע דאילו נעל דלת בפני בעה"כ ולא הניחו ליכנס בביתו מי מייחב והר"ש ג"ל דעת התוס':

מי שיש לו חצר וחומר על אחותו והתנחה לרוד באותו חצר וכן אותה שם ולאחר שגשגאת הוצרך ראובן למכור החצר ואמר צאי ממנה אמר' לו היא כשתבע אותי הבעל ליארס פסקת לי החצר בנדונייתי ונידש אותי הבעל והנה לי בה י"א שנים וראובן השיב (שעד) לא פסקתי לך החצר אלא על דעת שתכנס לחופה אבל כשנידש אותך שלי הוא. פסק רב אלפס בתשובה דכיון דהיה ראובן מוציא בפינתא אחותו משלו אין הוקה לאחותו כלל לפי שהיא כמו האב עם הבן שנאמר בהן אין להלך הוקה בבית הבן וכו' שאילו לא היה לו חצר היה [שוכר] חצר לאחותו מאחר שחיה ספרנס אותה:

שען השיב רב אלפס דהא דאמר ישראל הבא מחבת עריג ה"ה כע"ג מה ע"ג אין לו חוקה אלא בשאר אף הבא מחבת עריג א"ל הוקה אלא בשאר (שען) מייחב התובע לישבע שכשםכרו העריג לישאר לא

ל"ש רק מל נמילתו הסקקע דזה השיב כטובל אבל לפטור ממון מעטס שדרי' ודאי אין נכשעין כמ"ס אף דכנסע בל"מ לסוי"ס החזר. י"ל דאין מנגלנין כה"ג וכמבואר בחמ"ס ס' ז"ד ס"ב דאין מנגלנין על ט"ס דתובע אלא כעש רגלים לדבר. והנה לכתב רגל"ה שלא פרע הישראל לסע"ג. ואף דאם ה' ברוד לנו דהחזר לא ה' דע"ג כשמכרו וגם ה' ברוד לנו שייחב התובע מעטס שדרי' ללא פרע להע"ג לא היו מואלין החזר ממנו עד שישלם לו. מ"מ כשספק לנו ח"ש חייב לו מואל החזר ממנו בלא כפועס דכס"ל ל"ח ווטל ש"טערך לישבע כיון דהסבט החזר בני חובי דתובע הוא ספק והרי בל"י אש פרעתיך דחייב לשלם א"ל התובע לישבע כמבואר כמ"ס ע"ה ס"ט וע"כ בש"ך ס"ק כ"ו. וא"כ ס"ג אין מקיס לשבועה לענין לפטור ממנו ולא ע"י גלגול ואין מנגלנין על ט"ס דתובע הלא רגל"ה מתשכ"ס. ע"ל גס אי אף בלא רגל"ד מנגלנין ע"י ש"ך ס' ז"ד סק"ו. יוחא הא דאין מנגלנין האל שכבר פרע להע"ג. דהאז"ל בשבועות דמ"ע ע"א ד"ה לל. כהנא כעעס דאין מנגלנין על שדיר משום דמדינא ה' וטול

מכל צלל שנוטה ואין כשנוע אלא להפסיד דעוהו דנעוה"ב לא חייבוהו כ"כ שובל לגלגל עליו ע"ש. וז"ל דנד"ר נמי אף דמשביעין אותו כשנוטל החלר. אינו מעיקר הדין דכאמה לא חשבו כ"כ נוטל דקרקע בחוקה בעליה עומדת ותפיסתה המחזיק בה עיניו קל הוא ול"ד לתפיסתה מוטלעליו. והאפשר דהוה עוטה הדמ"ה בס"י קמ"ו קמ"ו סבוכה דש"ך שס סק"ה שכ' דה"י דבעט ו' למטה ע"ש. והוא מטעם דל"ה נוטל גמור. וה"כ גם כנד"ר י"ל הכי כמו בהל דחוקה שאין עמה עטנה דס"י קמ"ו. והאפשר דהוא ג"כ רק כדי להפסיד דעה המחזיק: וה"כ י"ל דהוה מגלגליו על טבוטה ו' כמו שאין מגלגליו פשטוטה שכיר כ"ל: וזה הטעם ע"י תמלואו מפורש בה. איננה דתבטו' מפורש דל"ל כשנוטל מקוים כנדרמאות:

שע"ז מי שחזיק בנכסי קטן אין לו חוקה (שע"ז) אפי' לאחר שהגדיל החזיק מאה שנה והחזיק בנכסי קטן ואמר משכנתא היא אם אינה מוחזקת לאביו נאמן בכמו דאי בני אמר לקוחה היא בידי ואם יצא קול שהיא של יתומין אינו נאמן:

שע"ט כתב ר"ת בתשובה שאין דין מיצרנות בכתיים וכן עשה מעשה ר"י ב"ר אברהם וכן כתב רבינו יהונתן בתשובה (שע"ט) אך רבינו אבי העזרי כתב דאף בכתיים שייך דינא דבר מוציא מפרק איננה נשך והראב"ד כתב דיש דין מיצרנות אפילו במקומות בית הכנסת דמקרקעי אינו:

ש"פ הא דאמר בפ' המקביל לאשה ליתמי לשוחפי ליה בה משום דינא דבר מצרא ליש אשה כנגד איש ול"ש אשה כנגד אשה וכן יתמי אפי' כנגד יתומים אהרים לית בה משום דינא דבר מצרא ומעטא דהכי הוא דכיון דסדינא הוא סאי דובן זבן ולא מפקינן מינה אלא משום ועשיית הישר והטוב באשה לא חקינן רבנן הכי דאין דרכה לחזר אהר המוכרים ולא מפקינן מינה ואפילו אם בר מצרא היא איתתא דלנבי דידה היו הישר והטוב (ש"פ) ויתמי משום דלאו בני מעבד מצות נינהו ושוחפי ידוע אסנן כנא משה רבי' מתיבתא דמתא מחסיא פירש וז"ל לאשה ליתמי וכו' היא אשה במאי אי באשה אחרת אמו אשה לא בכלל הישר והטוב היא אלא סאי אשה אשתו אע"ז דבתורת זבניו זבין לה אשתו עדיף טפי מבר מצרא אך רש"י וריב"ן פירשו דבכל אשה מיירי וכן משמע לשון אשה מדלא קאמר אשתו:

ש"פא (שפא) פסק ריא"ז דהא דחקינן רבנן דינא דבר מצרא לא תקינו אלא כשהלוהק והמצרין שניהם יש להם שדה אבל היכא דהמצרין יש לו שדה והלוהק אין לו שדה האין נאמר ללוהק שניה המצרין לקנות על השבוע משום הישר והטוב ובעצמו יטלמן אנה ואנה והתורה אמרה דרכיה דרכי נועם ואין זה נועם ושלום שיהיה האחד מטלמן והאחר יתענג יותר מבה שראוי לו וראיה ספ"ק דב"ב מעובדא דרבינא דאמר ארבעה לצלא וארבעה לצלא לפרשי' ומה שהקשה לו ר"ת דינא מרחמינן בדיון לאו פירכא היא מעיקרא הכי איתקן:

ש"פב כתב הר"ם ב"ר מרדכי בתשובה שאין מערימין לבטל דינא דבר מצרא ואם הערים לא אהני לרמאה רמיותיה כנון שהלך הלוהק וכתב שטר מתנת או שטר משכנתא על בית המוכר דבכה"ג לא מצי מצרין למלוקי ואם עשה כן בהערכתא לא הועיל וכן הסכים רבינו אבי העזרי וכן חשיב רב אלפס ז"ל ורב האי נאון ז"ל. מיהו אם נכתב שטר הקנייה בשם אשתו

מהל דלאשה וליתמי ליכא משום דב"מ. דאיכא דלמזנין לא מביעי אלא לבריותה ולתוקה דחיקה שעתא ליכא משום דב"מ והכייל דשס הר' מאיר דשולק ע"ז ע"ש. והנ"ל דלמ"ש המדני פ' המקביל מבר' מאיר דלאשה ליכא משום דב"מ אפי' בלשה נגד אשה ע"ש וז"ל אי דמסא דחיקה שעתא ללוהק להלך דלאשה רבי יואי רחוי שגס היכא דהמזנין ג"כ דחיקא ל"י שעתא לא יוריא המזנין ממנו וזה לא אמר ארס, וע"ז דל"ד העינייים:

ש"פג פסק ריח"ו כו'. בהסכה טיימוני פ"ב משכנים ס"י כ' כהב ד"ס דסוכיו

מכל צלל שנוטה ואין כשנוע אלא להפסיד דעוהו דנעוה"ב לא חייבוהו כ"כ שובל לגלגל עליו ע"ש. וז"ל דנד"ר נמי אף דמשביעין אותו כשנוטל החלר. אינו מעיקר הדין דכאמה לא חשבו כ"כ נוטל דקרקע בחוקה בעליה עומדת ותפיסתה המחזיק בה עיניו קל הוא ול"ד לתפיסתה מוטלעליו. והאפשר דהוה עוטה הדמ"ה בס"י קמ"ו קמ"ו סבוכה דש"ך שס סק"ה שכ' דה"י דבעט ו' למטה ע"ש. והוא מטעם דל"ה נוטל גמור. וה"כ גם כנד"ר י"ל הכי כמו בהל דחוקה שאין עמה עטנה דס"י קמ"ו. והאפשר דהוא ג"כ רק כדי להפסיד דעה המחזיק: וה"כ י"ל דהוה מגלגליו על טבוטה ו' כמו שאין מגלגליו פשטוטה שכיר כ"ל: וזה הטעם ע"י תמלואו מפורש בה. איננה דתבטו' מפורש דל"ל כשנוטל מקוים כנדרמאות:

שע"ז מי שחזיק בנכסי קטן אין לו חוקה (שע"ז) אפי' לאחר שהגדיל החזיק מאה שנה והחזיק בנכסי קטן ואמר משכנתא היא אם אינה מוחזקת לאביו נאמן בכמו דאי בני אמר לקוחה היא בידי ואם יצא קול שהיא של יתומין אינו נאמן:

שע"ט כתב ר"ת בתשובה שאין דין מיצרנות בכתיים וכן עשה מעשה ר"י ב"ר אברהם וכן כתב רבינו יהונתן בתשובה (שע"ט) אך רבינו אבי העזרי כתב דאף בכתיים שייך דינא דבר מוציא מפרק איננה נשך והראב"ד כתב דיש דין מיצרנות אפילו במקומות בית הכנסת דמקרקעי אינו:

ש"פ הא דאמר בפ' המקביל לאשה ליתמי לשוחפי ליה בה משום דינא דבר מצרא ליש אשה כנגד איש ול"ש אשה כנגד אשה וכן יתמי אפי' כנגד יתומים אהרים לית בה משום דינא דבר מצרא ומעטא דהכי הוא דכיון דסדינא הוא סאי דובן זבן ולא מפקינן מינה אלא משום ועשיית הישר והטוב באשה לא חקינן רבנן הכי דאין דרכה לחזר אהר המוכרים ולא מפקינן מינה ואפילו אם בר מצרא היא איתתא דלנבי דידה היו הישר והטוב (ש"פ) ויתמי משום דלאו בני מעבד מצות נינהו ושוחפי ידוע אסנן כנא משה רבי' מתיבתא דמתא מחסיא פירש וז"ל לאשה ליתמי וכו' היא אשה במאי אי באשה אחרת אמו אשה לא בכלל הישר והטוב היא אלא סאי אשה אשתו אע"ז דבתורת זבניו זבין לה אשתו עדיף טפי מבר מצרא אך רש"י וריב"ן פירשו דבכל אשה מיירי וכן משמע לשון אשה מדלא קאמר אשתו:

ש"פא (שפא) פסק ריא"ז דהא דחקינן רבנן דינא דבר מצרא לא תקינו אלא כשהלוהק והמצרין שניהם יש להם שדה אבל היכא דהמצרין יש לו שדה והלוהק אין לו שדה האין נאמר ללוהק שניה המצרין לקנות על השבוע משום הישר והטוב ובעצמו יטלמן אנה ואנה והתורה אמרה דרכיה דרכי נועם ואין זה נועם ושלום שיהיה האחד מטלמן והאחר יתענג יותר מבה שראוי לו וראיה ספ"ק דב"ב מעובדא דרבינא דאמר ארבעה לצלא וארבעה לצלא לפרשי' ומה שהקשה לו ר"ת דינא מרחמינן בדיון לאו פירכא היא מעיקרא הכי איתקן:

ש"פב כתב הר"ם ב"ר מרדכי בתשובה שאין מערימין לבטל דינא דבר מצרא ואם הערים לא אהני לרמאה רמיותיה כנון שהלך הלוהק וכתב שטר מתנת או שטר משכנתא על בית המוכר דבכה"ג לא מצי מצרין למלוקי ואם עשה כן בהערכתא לא הועיל וכן הסכים רבינו אבי העזרי וכן חשיב רב אלפס ז"ל ורב האי נאון ז"ל. מיהו אם נכתב שטר הקנייה בשם אשתו מהל דלאשה וליתמי ליכא משום דב"מ. דאיכא דלמזנין לא מביעי אלא לבריותה ולתוקה דחיקה שעתא ליכא משום דב"מ והכייל דשס הר' מאיר דשולק ע"ז ע"ש. והנ"ל דלמ"ש המדני פ' המקביל מבר' מאיר דלאשה ליכא משום דב"מ אפי' בלשה נגד אשה ע"ש וז"ל אי דמסא דחיקה שעתא ללוהק להלך דלאשה רבי יואי רחוי שגס היכא דהמזנין ג"כ דחיקא ל"י שעתא לא יוריא המזנין ממנו וזה לא אמר ארס, וע"ז דל"ד העינייים:

ש"פג פסק ריח"ו כו'. בהסכה טיימוני פ"ב משכנים ס"י כ' כהב ד"ס דסוכיו

מהל דלאשה וליתמי ליכא משום דב"מ. דאיכא דלמזנין לא מביעי אלא לבריותה ולתוקה דחיקה שעתא ליכא משום דב"מ והכייל דשס הר' מאיר דשולק ע"ז ע"ש. והנ"ל דלמ"ש המדני פ' המקביל מבר' מאיר דלאשה ליכא משום דב"מ אפי' בלשה נגד אשה ע"ש וז"ל אי דמסא דחיקה שעתא ללוהק להלך דלאשה רבי יואי רחוי שגס היכא דהמזנין ג"כ דחיקא ל"י שעתא לא יוריא המזנין ממנו וזה לא אמר ארס, וע"ז דל"ד העינייים:

ממנה' ואינו הדום מר"ה מ"מ כיון דלא מיפרשא כהדיא פריש לר' ופסק הרמב"ם כהצ"ב"א קמא דכבר כ' הכ"מ פ"ח מפכה ה' ד' בשיטת הרמב"ם דמכוס דנקיט ה"ס איכא דלמני ואיך לא מחברד ה' ה' ל"ק וז' ה' ל"ב נקטי' לקולא והוכחז ביד מלחכי ס' שפ"ט ע"ש. וכן י"ל בהל דאב"א ואב"א דלא ידעו' ה' ה' ל"ק וז' ה' ל"ב (ועי' נע"י) ביד מלחכי ס' ס"ג דלמר איב"א ואב"א משום דמסתפק אי הכי ה' ה' וז' קס' ל'י' בודאי בכל חד לחוד). ולכן נקיט

שפב

כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

סי' ק"מ מ"ו ואין עמדי הספדים
שהביל. והלוי בתש"ו מבי"ע
חח"מ סי' ס"ו שכתב לעמיו
דלפי' תימא דכספיקא דליניא
הוא שוקף מיקר מוחזק [אף דלוקח
כוח שלוקח המזלן] מ"מ כיון
דסי' הוא חס בלש"ה בשו"ע יש
ליניא דב"מ וחל"ל ליה כה
ליניא דב"מ דילמא שוקף מניח
מחלה וקף דלוי מניחין מנוח
מסמחוק בסי' בזה שאני מנוח
השבי' ללוקח דלוי והמזלן דמסייע
לי' סי' מס' מפקח מלוקח פ"ט.
וכה יתרוק קושיית ספחתי
השוכה בנחלה לבי ס'
קע"ה על מ"ס הח"ס דלה מני
הלוקח לענוק קיס לי כמישע
הספוסים לביניא ליניא דב"מ משום
דלי' נוהג דליניא דב"מ בחוק
המזלן עומדת שלחה הוא וח"כ
לא שייך בזה קיס לי' דע"ו
אזו דנין בחוקת מי עומדת
השיב' הפ"ח מהמבורר ח"ס
סמ"ה דבמחלוקת הספוסים א"ס
מהלוקח כולל ומוחק פ"ט.
ולכהכיר כוונתו דלף חי השביק
הלוקח כמחוק בפלגתא דכבושת
השקול מ"מ לענין לענוק קיס
לי' כהמישע לא אליס כ"כ
חוקתו וכמו דמוציאין מהלוקח
בסי' לענין המסרי"ט אף דל"מ
ממוחק גמור בסי'. ה"ל הכי
לענין רוב הספוסים דסי' כרוב
כ"ל ישוב ד' הח"ס :

שפג כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

שפח כתב ר"א ט': כ"מ בתש"ו הרי"ף סי' קכ"ט וחס
סי' העשע"ג דלחובן קנה משמטון הלך כהחל
ש"ל בשותפות עם לוי על שם השו"ע פ"ט. ומשמע דגם
שוקף אינו מניח ממשלה שלוקחת. חזו נגד ד' מהרי"ו שהוכח
בסי' קע"ה סמ"ו ע"ג שג"ך

אשתו דלא מצינו למלוקה (שפב) כתב רב אלפס דהוינן
אם יש אצלה מסון ידוע כמה שתקנה אותה חצר מה
שעשתה עשו ואם לא הערמה היא ואמרי :

שפג האני דאמרי' האחין שחלקו שמיין (שפג) מה
שעליהן ולא מה שעל בנייהן ובנותיהן ח"מ
בבבני חו' אבל בבבני רנל ובבבני שבת אמר בירוש'
דשמיין והאי דאמר פעמים שאפי' מה שעליהן אין שמיין
בגדול אחי ה"מ אם לא מירו אבל אם מירו כתב
הר"ש הרשות בידן ושמיין מה שעליו :

שפד כתב הר"ן ברוך מרינגשבורג דהא דאמרי'
אונאה נבי לוקח וביטול מקח כדי שיראה
לתגר או לקרובי היינו דוקא אם נתן המעות אבל אם
לא נתן (שפד) סע דיכול למיסר נתתי לך יכול
למיסר לא נתרציתי. ובמזכר אין שיעור אלא לעולם
חזרו והלוקח מן בעה"ב אין לו עליו אונאה דבעה"ב
לא זבין מיני תשמישי' אלא בדמים יתירים ומהיל
הזיקא ואי לא ידע פסק הר"א סמיין דבעה"ב כתגר
דמי וגם פסק כשמואל דאמר ע"ס שאין לך עלי אונאה
אין לו עליו אונאה. ורבינו יצחק כתב היכא אמרי'
דהורר דוקא בכדי שהדעת פועה אבל ביותר אימר
מתנה יהיב לי' ואי הוי אינש תקיפא דלא יהיב מתנה
אימא מגול גולי'. וירא שמים יתן לו אם אותו
המביעו בקי כאלו הדברים אין אונאה לקרקעות

שפה פסק ר"ת דהא דאמרי' אין אונאה לקרקעות
ר"ל שאין להם אונאה כמטלטלין לשתות
וליותר בשתות אבל (שפה) בפלגא יש להן אונאה
ונסקך על הירושלמי שאמר דיש להן אונאה בכדי
מופלג ופי' מופלג בלשון פלגא ודעת רב אלפס שאין
להם אונאה כלל והביא רא' לדבריו הר"ש ואמר כי
הירוש' הולק על הגמרא שלנו ונמרא דידן עיקר :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפז כתב רב אלפס בשם הפ"ק אלוף ז"ל דהא דאמר
אין אונאה לקרקעות ה"מ במה שקנה הוא
בעצמו אבל (שפו) ע"י שליח יש לו אונאה דיכול
לוכר לתקני שדרתי ולא לעותי :

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

הקנין ע"ש . ותמה כס' כהונה פסיו על רש"י שחללם ש"י מהרשב"ם דוקא שטר מכר או מחנה ש"א"ב לחיות . והרי דרשב"ם מנארר דכשטר מכר שיש בו לחיות א"כ הש"ט כיון דקו"ל דמוכר שטרס בעדים גובה ממטענדים ע"ש . והנה כמ"ם ברש"י שחללם מהרשב"ם . כ"כ בצע"ס שטר כ"ה ורחוק ששנים יעשו וע"כ והוא כ"כ הרשב"ם מה שלא נמלא חתום ומ"מ אינו סמירה ל"הרשב"ם שלפניו . והוא דב"ב דמ"א ע"ב בזה דמוכר שטרס בעדים גובה ממטענדים פרש"ם וקובלו עליו לחיותו ובהג"א פ' ג"פ גבי האי ליהאח כהיא מהרשב"ם דלא אמרי' בשום מקח וממכר לחיותו ע"ם והובא כ"ז בתומים ס' קט"ו סק"ד לענינו ע"ש . וז"ל גס במכר שישא"כ לכחוד זמן קנין הקודם ככה"ל סקנין בעדים סחס בלא קבלת לחיותו כפירוש דס"מ הלקוחות לקוחת אף ששמוע ממסמכירה וכשעת כתיבת השטר פירש קבלת לחיותו דמה"ל שעתה ית' יסידו הלקוחות כשקנין שדה אחרס ממנו וכשיחבדו זמן הקנין יגרשו מהלקוחות שלא כדן .

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

שפ פסק רש"מ כ' . כ"מ כ"ב דקנ"ב ע"א דכשטר הולא בלחיות כשיחוב זמן הקנין ה"ל מוקדם דעדים בחימתן דוקא מפני לקלא ובשטר מכירה שכתוב בהן לחיות שדינו לפרוק לקוחה משעת מכירה דעדים מפני כזה קלא בלא שטר כ' כותבין יוס

דאי' מהמי מחילה בזה כמו בחוקה ג"ם למחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

זה בזה מ"ש מלקח מיקראל ע"ש . והנ"ל דכתיב' משכמה יסאב חמ"ט סי' מ"ו כזול מהנ"י דאף דבמקום שמתנין שטר ל"ק בכסף לחוד משום דלא סמכה דעמי' אינו אלא מדרבנן ומזלווייתא קנה בכסףא לחוד ע"ש . והנ"ל דהי יחיאס למ"ס סה"ך בחמ"ט סי' ר"ז ס"ה י"ח

את הדין כאשר אמרו כל חוקה שאין עמה מענה אינה חוקה א"ל מה אתה עושה בתוך שלי שלא אמר לי אדם מעולם אינה חוקה ללמדך שאין על השותק חוקה הלכך קניית רחל קנייה נבורה וכן הדין : שצב אמור לאדם להלוות על בית ולדור בתוכו בכייתא לפרש"י דפ' איוורו נשך (שצב) אך ר"ת פתיר :

מכ"ח דמ"ח אסמכתא קונה ע"ש . דהוא מזה"ש טעמא דהעיקר הוא פעולת הקינן והסרוון שלימות הדפס אינו ניגרע הקינן אלא מדרבנן . וזנה בסמ"ע ריש סי' ק"ל דעמי' צשיטת הרעוב"ס דישראל מעו"ג קונה ח"ד"ח דמ"ח אסמכתא קונה . ובתנ"ח ח"ס מיי קינד בכסף מה"ס ומכמים עקדומו משום שלא יאמר נשדפו חטון צעלי . נעו"ג לא תקנו דכמים והייתוס על דעינא ע"ש . וסכ"ל ד"ל דהוה עעס דהנ"כ"ז פ"ד מחמ"ט ה' ה' דלון דין אסמכתא ע"ש . ד"ל דהוה משום דינון דמס"ח אסמכתא קונה לא תקינו רבנן לדידי' שלא יקנה . וז"ל י"ל דלף דבמזכר ולוקח ישראלים ל"ק מדרבנן צהארא דכתיבי שטרלא . מ"ב צהאראל שקונה מעו"ג אינו גברע מזל העו"ג מה שהישראל לא

פסק ר"ת ורי"א דהלכה כר"ח דר"ת פעות קנות וב"ב רב אלפס דמדרבנן כל כמה דלא משיך אי איתנים למוכר איתנים ומסיק (שצד) דאי עליית מוכר מושכרת ללוקח אין הלוקח יכול לחזור ואי איתניסו ללוקח איתניסו דמעמא מאי תקינו רבנן משיכיה קונה נזירה שמא יאמר לו נשרפו חשיך בעלייה הכא ברשותא דלוקח נינתו אי נפלה באונס איהו טרח ומצלי לחו :

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

פסק ר"ה נאון ז"ל שבשם שאסור לקרות בספר שהופקד אצלו כך אמור לכתוב במנו אפי' מחיק בלא טעם . וזנה מרדכב דשחיק איו מפסיד סיון . פשע לכאורה דאילו זיכר ראוון בדינא וזמרה לו לקנות מהי . ולא נקטי מהמנואר צ"ב ד' ל' דאף דלמר לו המעשר לקנות לא חיבד וזמור ומוליא ממנו צענתו דסמוכ

פסק ר"ת דהאי דאמר דבנתינת מעות איכא סי' שפרע ה"ם כשהחור בו משום יוקרא חוילא אבל (שצד) אם חוזר בו משום אונאה או מקח מעות או עוררין ליכא מ"ש"פ :

בשעה שלומד חכירו כספרו אז אית לי מלוה וזו חייב לחיות
 לפני דלא אינו עוסק המשאל במוס ע"ס. וזוה יל דהרין וע"ס בחום סד"ס ור"א. ודבין ע"י עלמו דר"מ קאמר
 לעומת אריל דביתמקו"פ פ' אל מלואת ככיל מהרנ"ב כסא ולא נמו לו אלא ע"מ שאלא בו לחיות וע"ס במקנה דוקו]
 ע"ס. מ"מ נראה דה לי"ם אלא
 בע"מ שאלא בו לחיות אכל
 בע"מ שחשש בהס כל מה
 שחלה בלא רשות האדון. זה
 וזיל דשל עבד חביב דקיימו
 בהס ככל קיין אלוס דמלו
 לעשות כזה מה שירלו בלי רשות
 אחר. ועי' בשע"מ רפ"ז
 מעבדים ונקט"מ ריש סי' רמ"ב.
 ויחד ד' דביתו עמ"ס בספרי
 נפש חיה צ"מ דמ"ט ע"ה
 בדי' תנא :

שצח וכתום אמרי' דלוי קיין
 עשיל בשאלה כו'. והוא
 צ"מ ד"א ע"ב בתה"ה מקמו
 תס כ' גס על שפירות .
 ור"א"ש שס לא חכיר רק שאלה
 צ"ד דיד' וילוס כיון הקס"ה
 ריש סי' ר"ב דמסקנה ה"א"ש
 דגס שאלה נקוס בחליפין .
 וצ"מ דל"ג לו לקדוק דמל"א
 השליל להס מקוס בחליפין]
 דלכתב תקפו אמאי לא נתן
 להס הקרקע בחליפין עד זמן
 ידוע כו' ע"ס. לנאורה תקפו דה"ל
 לחיות דה"ל להשכיר הקרקע
 בחליפין למאי דלפי' לה"ל דה"ל
 דשאלה ל"ק בחליפין שפירות
 קוס ומשום דשכירות ליומא
 ממחר הוא]. וס"ל עמ"ס בחס"ה
 נפש חיה צ"מ שס ד"ס חליפין
 דך ע"מ הוא. בדאמת אינו
 מחד געור וממ"ה ה"ס שס
 דמ"י מחרמב"ן דלוי משכיר ל"ק
 מתנה נשי ל"ק אלא בחליפין ועד לחיות ע"ס. ור"א כהסשכיר
 לו צ"מ בלא שאלוס אחר כלל שאלה חביב ולא שפירות כמו
 דבכ"ג לחלוטין חביב מתנה ולא מבר ור"ב לא מ"ל שפירות
 ע"י ק"ס רק בזמן שיהן לו חייו דבר לנד הק"ס וממילא ל"ק
 אמאי קיבלו שכר ה"ל להשכיר ע"י ק"ס כיון דס"ס יתערך ליתן
 שכר אף שיקנה צ"מ. ולוס הק' דה"ל לסקנות הקרקע להס
 בחליפין לזמן ידוע ול"ל לשכר כלל. דאף דעל שאלה לא מלינו
 בש"ס דשאלה ליומא מתנה היא כדאמרי' שפירות ליומא מעבד
 הוא. היינו כסחם שאלה ד"ל דלא אלוס קיימו דשאלה כ"ב
 אכל בהקניה לזמן ידוע ודאי אלוס קיימו ושיך עלי' קיין
 חליפין וע"ב דלוינו דקדוק דר"ס למאן קיין שלא ייערך להקנות
 הקרקע וכדמסיק הר"א"ש דגס שאלה קונס בחליפין. ועפ"י
 דחם מה שחמה צ"ב דברי אמת קונטרס ' דבית קיימי
 עמ"ס הר"א"ש דלכתב תקפו אמאי לא נתן להס הקרקע לזמן
 ידוע בחליפין כו'. דלמ"ס החום בעצמין דף ל' דל"מ חליפין
 בשאלה ושפירות וכמתנה ע"מ להחזיר דכיון שחזר לבעולו מיק"י
 ע"ה וזינה נקיים בחליפין ולדברי החום' ל"ק שפ"י מעמ"ל
 דעדיף ממחם לזמן ל"מ ע"ס. ולמשי"ת ח"ס ר' הר"א"ש דכיון
 דבכ"ד דיד' לא חכיר דשפירות צ"ב ל"מ ע"ב לא ס"ל שפ"ס
 דמתנה דרופו להחזיר יהא כע"ס. אלא עעס דל"מ בשאלה
 לסי' ד אינו משום דרופו להחזיר אלא משום דגס בשעת קליט
 קיימו. ור"ב שפיר ס' דה"ל לסקנות הקרקע לזמן ידוע דבזה
 אלוס קיימו וע"ב דלוינו דיון :

שצח וימסרנו לו כמו כן. כ"מ בח"מ סי' ס"ב כשם
 ה"ה

אפי' אות אחר שלא ברשות דמרע לי' לקדוהן וה"ם
 כבוד אבל חבר מותר לקרות בו ומותר לכתוב סמנו
 שלא ברשות אפילו לכתחילה וזווא שאין לו כיוצא בו :
שצח פסקו רבינו יצחק ורבינו אבי העזרי דקינן
 בכליו של קונה (שצח) מדאמר' בהשולח שקל
 כותמא ושדא ב"י. ורב עפרים נאון כתב דתיקון רבין
 דליקני בכליו של עדים והוי שליח הקונה והמקנה :

שצח אם רצה המקנה פסיק לי' לסודר כדאיתא
 בגדרים פרק השותפין וצריך שיתפוש ג' על
 ג' דהוי כלי דומיא דנעל. וקינן בכלי שואין בו שוה
 פרוטה כדאמר בהוהב ובפ"ק דקרושין והוא שהוא
 חשוב כלי וקינן אין צריך עדים אם שניהם מורים
 ואין מטבע נעשה חליפין ולא נקנה בחליפין ואין מטבע
 נקנה בדבר אחר כי אם על גבי קרקע ומקנה לו את
 הקרקע או בשוכר את מקום ואין קנין מועיל לדברים
 שאין בהם ממש כיון האומר להחירו עשה שותפות
 עמי וקינן סמנו וכיוצא בזה (שצח) ובתוספות אמרין
 דאין קניין מועיל בשאלה מדאמרין מעשה בר"ג
 וקינים וכו' עד ומקומו מושבר לו ולא השאילו
 להן בחליפין :

שצח פסק רשב"ם דאותיות נקנית במסירה היינו
 מוכר שטר חוב להחירו ומסרו לו ואמר לו
 בשעת מסירה הריני מקנה לך במסירה זו כל השעבוד
 שבו נקאו לוקח לנכות בו כל החוב הנתוב בו אבל
 ה"ג רוב האי נאון ור"ח ורב אלפס ור"ת פוסקין
 דאין אותיות נקנית במסירה וצריך שיכתוב שטר
 אחר על מסירת השטר ההוא ויכתוב בו קני לך הוא
 וכל השעבוד (שצח) וימסרנו לו כמו כן וי"א דאפי'
 חך חשכירה הוא יוכל לכתוב כך וימסרנו לו ואומר
 ר"ת דהיינו דקוא לענין הורח שיכול בעל השטר לחזור
 בו אבל כל זמן שלא חזר בו קנו במסירה ואין נראה
 לר"י

המשאל יתן אז לעמי וי"ע :
 ריש סי' י"א דלפי' עבד שטרך טומח ושרא בה . כוונתו
 בכלל גמ"ה דהוא בין לעניים בין לעשירים כדאיתא בסוכה דמ"ט .
 ור"ב בשמאל הפל לחכירו שרין לו מקיים בזמ מלוה גמ"ה כמו
 במלוה מעוה ופטור אז מלמיה ריפתא לעינא . ור"ב גס
 הנשאל והס פרוטה דר"י ואין כל כהס דשאל . והנו נוקמי
 שאל דקרא דוקא היכא דליכא מלוה כגון שיש לשאל משל עלמו .
 וע"כ ז"ל או כמ"ס המח"ל דל"ז כל הנהא דשאל וכני כרוב
 הנהא . או כמו שכתב דבשכיל רגע ח' לא נחשב ריוח הא דל"ז
 המשאל יתן אז לעמי וי"ע :

שצח מדאמר' בהשולח שקל טומח ושרא בה . כוונתו
 אדמסיק שס דכח"ג ל"מ משום דה"ל כליו של מקנה .
 ועמ"ס בהפסחה יעקב צניטין דל"ט ע"ב לתרין מס שהק'
 להרמב"ם דלא נקיט דעבד קונה עלמו בחליפין . דהוא משום
 דמה שקוס עבד רבו ולא מ"ל עבד חליפין בכליו דקוין
 ורק בכסף ע"י אחרים מהי דא"ש שיקנה העבד הכסף דהא
 נפרה ע"י אחרים שנותנים לאדון ע"ס. ולא ר"ל דהא הרמב"ם
 פ"ג מוכיח ס' י"ד כ' וכן חס אמר לעבד ע"מ שחאל כסן
 וחסהה כסן ע"מ שחאל כסן לחיות או ע"מ שחשש בהס כל
 מה שחלה בלא רשות האדון שלך לא קנה האדון וע"ס צ"מ
 וכלח"מ. ור"ב להרמב"ם מ"ל שפיר שעבד יקנה עלמו בחליפין
 בכליו דקונה כגון ודיחי לי' אחר כלי ע"מ שחשש בהס כל מה
 שחלה בלא רשות האדון שלו וסעבד נתן כסני להאדון בתורה
 חליפין לקנות עלמו ממונו . והא דבדקושיין דכ"ג ע"ב לאווקמיהא
 דר"א לרבין באמר ע"מ שחאל בהס לחיות אמרי' ליד' נמי

יא. והש"ך כחז דחפש ולא מלא
 כן בד' רכינו שרגלי
ת ניתומים לא גזר רבנן כו'.
 דמוחר ליתומים ללווח מיתומים אחרים והובא בפ"ה ביו"ד

יא ק"ם ס"ק י"ג ע"ש.
 ולכאורה יש שייכות לדון זה הא
 דלעיל סי' ש"פ ליתומי לייבא
 משום דינא דבר מלרא דהוא אפי'
 ניתומים נגד יתומים ע"ש. אך
 ח"י חס יש למוח העניינים
 לגמרי דהרי לענין ריבית פסק
 הרמ"א ביו"ד סי' ק"ם סי"ח
 דאף שהוא כן י'ג טעם הואיל
 ולא כיעב לבלל דעת לעסקו
 במעותו כשאר אחרים מיקרי
 יתום ליה. ובת"מ סי' קע"ה
 סמ"ו לענין דדכ"ט כ' דוקא
 יתומים קנינים. כג לענין דכ"ט
 חשך דיוגת יתום כדליתא
 בח"מ ש"ס. ולריבית אין לה דין
 יתום כמ"ש הר"ע ס"ק י"ד
 בשם הב"י. אף דבשני העניינים
 הפעם הוא שפירס בני עסקא
 כשאר אחרים :

תא ומוכרין ממכר במטלטלין.
 במש"ל פכ"ט ממכירה
 ה' ו' כ' ד"ל כמכר קרקע
 ומטלטלי דכמו דקרקע ל"ק ה"ג
 ל"ק מטלטלי ע"ש. ולכאורה
 י"ל כן גם בגדול קודם עשרים
 טעם דקרקע עירש מלכ"ט ל"מ
 למכור כמבואר ברמ"ח שם ה'
 י"ג וקרקע שקנה מ"י למכור
 דנמכרן ביחד ליבעל המכירה
 לגמרי. אך י"ל דש"ס דיעוט
 מביח דקרקע דהקטן הוא כמ"ח
 אבל בגדול קודם כ' דמה"ח מ"י
 למכור גם בנכסי אביו אלא
 מדברין ל"מ כמכירה. אלו מבטל
 מה דנכ"ט למכור כשיעיל ה'
 דנכלל עמו ביחד. וכוה"כ ה"ב"ש
 כה"כ ע"י ל"א ס"ק י"ז
 בחמר בחך מוקדשה לי ופרקי
 מטרה לי בשתי פרעותו הוא
 קדושין כפרוה אחת אף דפרס
 לא נקניה במשות אלו קני
 חה וחמור משום דמה"ח מנות
 קומת ע"ש. וה"ל לטוה' :

רב א"ח הקטן טורה חייב בעלם.
 כהשו' מהרי"ק שורש
 פ"א כ' דרק בדבר דיש הנחה
 לקטן כולאחיה סודאס ונדבר
 לקטן לו הנחה הוא סי' ער"ט
 סי' חייב הקטן מ"מ אין
 הולאחו מחייבו וקבלה"ח סי' י"ז
 סק"ב סק' עליו ע"ש. והכל

דחי סא דלמרי' כולאח בע"ח
 סי' ל"ד סק"ד מנעם מגו דחי
 לפ"ו גם בקטן דמחמו מהנה
 מטעם מגו הנזכר. והדי גם לאיסור
 סי' קכ"ו ס"ק ל"א בידו הקטן אמן
 דבר מחוקה כו' ע"ש. וה"ל נאמן
 מנעם מנעם דבידו למיבא במתנה

מי שאומר כן. והרי מבואר
 שש"ך להצילו :
 במכר"ט ח"א סי' קמ"ד כ'
 לפ"ו י"ל דאין לנו אלא כגדול דבענייני דמי סוף ז"א חס

לר"י אלא נראה לו בסכירה בעלמא אינה כלום :
ת אפי' בער נפש שרי לקבל מעות יתומים קרוב
 לשכר ורחוק להפסד ואין כאן איסור כלל וכן
 פסק רב אלפס. ופרש"י קרוב לשכר שיהיו היתומים
 נוטלין חלק בשכר ואין נוטלין חלק בהפסד דאע"ג
 דאבק ריבית הוא (ת) ביתמי לא נזר רבנן שלא יכלו
 מעותיהן להאכילה פרומה אחר פרומה :

תא הפעותות כבר שית כבר שית שבע סקון מקח
 (תא) ומסכרן מסכר במטלטלין וגם מתנהו מתנה
 כדפסקי בבבא בתרא. ואמר' בפרק מציאות האשה
 לא שנו אלא שאין שם אפטרופוס אבל יש שם
 אפטרופוס אין מקח ואין מסכר וכן פסק רב אלפס.
 פסק ר"ח ד"קא סבר אבל מתנה מתנה אע"פ
 שיש שם אפטרופוס דלענין מתנה אין סכרא להלק בין
 יש שם אפטרופוס ובין אין שם :

תב קטן שטענו גדול על עסקי מסון (תב) אם הקטן
 הודה הייב לשלם ואם אין לו ימתין עד שיגדיל
 ואם כבר הקטן אין משיעין אלא ימתין עד שיגדיל
 וישבע שבועת היסת :

תג ק"ל כאבא שאול דאפטרופוס שמינהו אבי יתומים
 לא ישבע דפסקי' כותיה בפ' הניזוקין וכתב רב
 אלפס ע"ה דאין משיעין אותו במענת ששא אבל
 במענת ברי משיעין אותו (תג) כגון דגדלי יתמי
 ומענו לי' במענת ברי וכפר איהו כגון דא ודא משתבע :
תד ראובן הי' בדעתו לילך למדח"י וה"ל נכסים
 ומינה אפטרופוס עליהו וקיבל עליו האפטרופוס
 ע"פ שיפטרנו סן השבועות וכן עשה וזא עד אחד
 ואמר אני ראיתי ראובן הרוג במקום פלוני והלכו
 אחריו וקברוהו ולא הכירוהו ונהג האפטרופוס
 אפטרופותו כמו שחיה כתיחיל ולימים בא בנו של
 ראובן וירצה להשיבו האפטרופוס והאפטרופוס כוונן כבר
 פטרנו אביך. הדין עם היורש שאין זה האפטרופוס
 שמינהו אבי יתומים (תד) כי לא מינהו עד אחד סוטה :
תה פסק רב צמח קרוב דמעות קטן מסנין להם
 אפטרופוס אפילו גאון הראוי ליורשו ואף רב
 דאמר קרוב לא ירד בנכסי קטן היינו דוקא בסקריעי
 (תה) אבל במטלטלי מורידין כך כתוב רבינו יצחק
 אלפסי ז"ל :

תו אפטרופוס דמפסיד ע"פ עדים מסלקינא ליה ל"ש
 מינהו ב"ד ול"ש בינהו אבי יתומים. וכן פסק רב
 אלפס בניטין סדרב הונא דאמר רב הונא משמיה
 דרב האי אפטרופוס דמפסיד מסלקינא ליה וכתב רב
 אלפס בשם הגאונים דמט דמסקינן ליה משבעין לי'
 דהוא דאיפקא הלבחא דלא משבעין ליה היינו היבא
 דלא אשתבח עליה פסידא אבל היבא דאישתבח פסידא
 עליה מסלקינן ליה ומשבעין ליה וחייב לשלם ליתומים
 מה שהפסידו כמו שהוכיח הרב ר' שמואל מפרק
 המפקדי מעובדא דבקרא שאפטרופוס חייב בפסיק
 מיהו (תו) אם היתום טוען על האפטרופוס אם היית
 טוען

כשהגדיל ועי' בד' רכינו כגמון ס"ס ח"ו נהשו' רלכ"ח
 שרמו עליו הש"ך שם ס"ק י"ג דוקן וכתשו' הר"מ שמכרתי
 פ' המפקד וכתשו' הכשב"ח סי' אלק' ק"ו לא חוכך כלל יתום.
 אלא רחמן שטוען על אפטרופוס שלו טו'. ולכאורה ככ"ג
 דיו ככל מורס ויהא רחי' מזה נה"ש סק"ד קט"ד סק"ד
 מהריב"ש שהולאח מורס דמתע סודאס היא וללא כמהרש"ס

וממילא ל"מ לחזר מסודאחו. אך למש"ס הקהל"ח סוף מטעם
 דתחם טורה נאמנת לבע"ד לזכותו וכדפרש"י בקדושין דס"ה
 דילפי' ממי הוא זס הרי שמכר סחובו על מקלס סודאחו ע"ס.
 לפ"ו י"ל דאין לנו אלא כגדול דבענייני דמי סוף ז"א חס
 כהב בר"ש הפרש"ס פי יתא חס
 אל דעו. וח"כ בקטן י"ל דאין
 סודאחו כעדים שלא יוכל
 לחזר וז"ע :

תז כגון דגדלי יתמי וטענו
 לי' בע"ג. כ"כ הרמ"ש
 פ' הניזוקין סי' ז'. ולכאורה
 ק' למ"ס הרמ"ש פ"ו דשכונות
 סי' כ"ג דסיסח תשעין על
 טענה קטן ע"ש. וח"כ ישבע
 האפטרופוס היסת על ט"ג
 דהקטן גם כשגור קטן. וחשש
 לאפטרופוס שאלו. ולסון הרמב"ס
 פי"א מנהלות ט' ה' דכתב
 סתם דכמיניהו אבי יתומים
 א"כ בע"ס. איו מוכח דיסכור
 דכטענה ודאי ישבע היסת גם
 כטענו בקטנותו. ד"ל דלר"ס
 דכטענו כשיגדלו היתומים קלי :

תד כי לא מינהו עד אחד
 מוחו. וחס יכול לנגלל עליו
 גם על האפטרופוסות שבחיי אביו.
 עי' כה"ש סי' ז"ח ס"ד ולתמוד
 משס לכאן. וע"ש בבית מאזי
 דאין סכנא לומר דהממך אחר
 מוחו יתכח על האפטרופוס שמחיו
 גולא דמטעמ מהד"מ כשיעט
 הרי"ף ע"ש. וחסו כד' רכינו
 שהוא מחשו' הרי"ף סי' ע' :

תה הלל במטלטלי מורידין.
 עמ"ס הכ"י בח"מ סי'
 רפ"ה מהרשב"ח לפטרופוס
 קרוב מורידין לנכסי קטן ולא
 חמרו'אין מורידין אלא ליטול חלק
 בפירות ורחי' מגיעין דל"ב אין
 ממונין לפטרופוס שיש ועבדים
 וקנינים ולא נקיע קרובים ע"ש.
 ולהמבואר איו רחי' ד"ל דמילתא
 פסיקא נקיע דשים כו' גם על
 מטלטלי אין עושין כה"כ קרובים
 דעושין על מטלטלי. ולפולס על
 קרקע אין עושין קרוב אפי'
 האפטרופוס :

תו חס היתום טוען כו'. וזו
 מחשו' הר"מ שסובא בח"מ
 סי' ר"ט סי' ס"ה וסל' דע"כ לא מיירי
 ביטוס קטן דלא אין להאפטרופוס
 לטינון כשיעלו כה"ס לחדס כשיעט
 עליו ולא נחתיב כלל מחמת טענת
 האפטרופוס כמבואר שם כמ"ע
 ס"ק ל"ג. וכונת רכינו ובש"ע
 שם שהוכירו יתום. י"ל דמיירי

כשהגדיל ועי' בד' רכינו כגמון ס"ס ח"ו נהשו' רלכ"ח
 שרמו עליו הש"ך שם ס"ק י"ג דוקן וכתשו' הר"מ שמכרתי
 פ' המפקד וכתשו' הכשב"ח סי' אלק' ק"ו לא חוכך כלל יתום.
 אלא רחמן שטוען על אפטרופוס שלו טו'. ולכאורה ככ"ג
 דיו ככל מורס ויהא רחי' מזה נה"ש סק"ד קט"ד סק"ד
 מהריב"ש שהולאח מורס דמתע סודאס היא וללא כמהרש"ס

כשהגדיל ועי' בד' רכינו כגמון ס"ס ח"ו נהשו' רלכ"ח
 שרמו עליו הש"ך שם ס"ק י"ג דוקן וכתשו' הר"מ שמכרתי
 פ' המפקד וכתשו' הכשב"ח סי' אלק' ק"ו לא חוכך כלל יתום.
 אלא רחמן שטוען על אפטרופוס שלו טו'. ולכאורה ככ"ג
 דיו ככל מורס ויהא רחי' מזה נה"ש סק"ד קט"ד סק"ד
 מהריב"ש שהולאח מורס דמתע סודאס היא וללא כמהרש"ס

כשהגדיל ועי' בד' רכינו כגמון ס"ס ח"ו נהשו' רלכ"ח
 שרמו עליו הש"ך שם ס"ק י"ג דוקן וכתשו' הר"מ שמכרתי
 פ' המפקד וכתשו' הכשב"ח סי' אלק' ק"ו לא חוכך כלל יתום.
 אלא רחמן שטוען על אפטרופוס שלו טו'. ולכאורה ככ"ג
 דיו ככל מורס ויהא רחי' מזה נה"ש סק"ד קט"ד סק"ד
 מהריב"ש שהולאח מורס דמתע סודאס היא וללא כמהרש"ס

כשהגדיל ועי' בד' רכינו כגמון ס"ס ח"ו נהשו' רלכ"ח
 שרמו עליו הש"ך שם ס"ק י"ג דוקן וכתשו' הר"מ שמכרתי
 פ' המפקד וכתשו' הכשב"ח סי' אלק' ק"ו לא חוכך כלל יתום.
 אלא רחמן שטוען על אפטרופוס שלו טו'. ולכאורה ככ"ג
 דיו ככל מורס ויהא רחי' מזה נה"ש סק"ד קט"ד סק"ד
 מהריב"ש שהולאח מורס דמתע סודאס היא וללא כמהרש"ס

שכתב לסיפר ע"ש. וז"ל שם בחומים. ובשער משפט סימן ר"ל כ' דהא דמשמע נומה"מ דאס שדבריו לאובן ה' פטור בלא שבוטס וכדברי האפוטורופוס שכנגדו ז"ל ו"ח פשיטס דמי יימר דמשקבע. ליחא דחויב האפוטורופוס אינו מטעם גרמי

דויבטי שיחא כרי הסיקא אלל מטעם פשיטס שלא שמר ממון היתומים כדאזי וחיוב אף בלא כרי הסיקא וכדון ר'אוחיוי כוכיה ממ"ש הר"ש פ' ה'הכב סו' ג' כההוא בקרא דיתמי דהפס כ"ע"ח תורה מיני' דלביחא לבע"ח דר"י שחיבי לו אלל שמתמה תפיסה הוא זוכה חיוב בקרא לשלמו דה"ל פוטע כשמיטרו. וסרי הר"ש פסק בשמ"ה דהופס משכון שבעט צוק"ח כהגאונים וז"ל אמאי חיוב בקרא לשלמי הא ה"ל גולג'מ דמי יימר שישבע סתופס ע"ס. וע"ז ח"ל להשיב ד"ל דשאי גר"ד דהמעות או הממלטלין בחזקה היתומים הם ונדולל לא יבנו ג"ד מהכ בלי שבעט שכנגדס וז"ל ללא כרי הסיקא דמי יימר דמשקבע. אלל סהס דכבר פסק כע"ח מהבקרא שלא צעדים יוחר כרי הסיקא דלף כשלא ירלח לישבע חסר' ללא יחזר מה שפסקס וכ"ד לא יבנו ממנו דה דעת הר"ש פ' ה'הכב סימן כ"ה כהא דע"א מעיד שדוא פרוע דקדין דליו. דקדמיה ותפסקה וזמרה לא משתבענא ולא מהדרנא דדידי שקליה לא נחתי לנכסי וכו"מ כח"מ סו' פ"ו סו' ע"ש. וז"ל ייחא תפיסיה אף כשלא ירלח לישבע. ולכסמ"ח אף שם יר"ג כ"ב בשבועת גוטלין כש"ד לישבע לא מנדין ל' ע"ש. וז"ל כדאזי חייב כרי הסיקא. ואלו שסמ"ע שם כ' מפרין דרק במשות מכוני תפי' ולא בממלטלין ובכא דבקרא בתפס' ואלו בממלטלין אף כשע"מ סו' פ"ו סק"ע כ' בשטתס הר"ש דגס בממלטלי מהני תפיסה ולא נחתי לנכסי ע"ס. וז"ל חון מברכ"ש לזכר סחירה ליתרון דהמכר"מ :

מוען כדברי הוי משתבענא ושקילנא או משתבענא ולא משליסנא והשתא לפי דברין משתבע שכנגדו או שקיל בלא שבוטע כה"ג לאו משיעה הוא ופטור מלשלם ואפי' לסאן דראין דינא דגרמי לא הוי אלא דבר הגורם לייסור כ"פ שבוטע העדות מי יימר דמשתבע או מי יימר דמשתבעת וקיי"ל דבר הגורל"מ לאו כממון דמי דלא כר' שמעון ולא איקרי פשיעה אא"כ שדבריו היתום פטור בלא שבוטע וכדברי האפוטורופוס שקיל האיך בלא שבוטע :

ר"ז פסק רבינו יצחק בר' כהנאל דמסמדין אפוטורופוס לדקנני היינו אנשים גדולים שנתסלא זקנס ובעל דין יניד הרברים כהווייתן לאפוטורופוס והוא יטעון בעבורו ואם יתחייב שבוטע יתחייב הבע"ד בעצמו. והא דאמר' פ' המפקיד אפוטורופוס דקנני לא מוקמי' התם מידי כגון תרושו ולזרוע דאיכא מירחא יתירא כדפרש"י התם דב"ד טורחין לבקש אפוטורופוס ליתמי דלדבר סעוה שמעי אינשי אבל לגרולים לא טרחו כ"ד לבקש אחריו אבל אפוטורופוס דליכא מירחא כולי דהא יז' לב"ד לחזור אולי ימצאו חכם שיתרצה למעון עבורם וכתב ריא"ז דאפי' איכא חכם והוא שזנא לבע"ח שפיר יעשה אפי' דכל בעלי דינין שנאי אהדרי (תו) והביאו ראי' מן הירושלמי אבל ריב"א השיב כדכתיב טורח אני כנדול היורד על עסקי משא ומתן שר' ביניהן שאין מניחין לו להעמיד אפוטורופוס לשטון בשבילו שהוא יודע האמת מכל אדם. אבל הבא במענת אביו מעמד אפוטורופוס שב"ד עצמן חייבין למעון בשבילו דמועני לירוש ננדול לגבי מילי דאבוה. קמן הוא :

תח"א חוקה

העדים חותמים אה"כ ה' תליס דלא עדיף זה ממה שמעידים עכשיו צפנינו שיה' תליס ולכל היותך אין לתשוב חזקה זו אלל כעוד עדים דלמרי כמותה דהא ואלו אמרו מאה עדים כההוא תליס זבין וזמס לזמירס כשהוא שופט שזקן ודחי כמי מוקמי' נכסי בחזקה דר שטרא דהרי כמאה. וגם בכחובות שם בשנים ההחומים על השטר ושנים מן השוק אמרו קטנים או לחוסים חיו דלי כהב ידס ואלל ממקום סו' חון נלחמין אלל הו חרי וזרי. והכי גס על המלוה יש החוקה דליו מחסוס עדים קטנים ע"י ככחובות ד"ע וצפרש"י. וע"ז דל"מ כלל החוקה דליו העדים חותמים כו' לללמי להכס דמכסיריס השטר וז"ל כהכחפה דעדים אחרים שפיעטא דל"מ החוקה. ובכחחפה ככנ"ד שלומר שיה' שופט בשעת כתיבת השטר וליכא עדים שמעידים כן פשיטא דלמרי' החוקה דלון העדים חותמים אה"כ ה' תליס ובמאי כהחפק רבינו. ולומר דספיקו כוה שמה לא כסמוך על זה שדקדקא העדים שיה' תליס דבעתים תליס עתים שופט עבידי עדים למיעטי [ועי' ברמב"ם פ"ט מעדות ה' ע' דלרין להתישב בעעוה הככפין שגס בעת כריחוס דעתס מערפת עליהם] ועי' ש"ך סו' מד" ס"ק י"ט וביד מלח"ז ככללי הדינים סו' רמ"ד מהרש"ב דנמיוו דעבידי עדים למיעטי ליכא חוקה ע"ס. וזכו רשוק לכוון כדכרי. והנה החלוק בין מכירה כע"פ לבין

ר"ז פסק רבינו יצחק בר' כהנאל דמסמדין אפוטורופוס לדקנני היינו אנשים גדולים שנתסלא זקנס ובעל דין יניד הרברים כהווייתן לאפוטורופוס והוא יטעון בעבורו ואם יתחייב שבוטע יתחייב הבע"ד בעצמו. והא דאמר' פ' המפקיד אפוטורופוס דקנני לא מוקמי' התם מידי כגון תרושו ולזרוע דאיכא מירחא יתירא כדפרש"י התם דב"ד טורחין לבקש אפוטורופוס ליתמי דלדבר סעוה שמעי אינשי אבל לגרולים לא טרחו כ"ד לבקש אחריו אבל אפוטורופוס דליכא מירחא כולי דהא יז' לב"ד לחזור אולי ימצאו חכם שיתרצה למעון עבורם וכתב ריא"ז דאפי' איכא חכם והוא שזנא לבע"ח שפיר יעשה אפי' דכל בעלי דינין שנאי אהדרי (תו) והביאו ראי' מן הירושלמי אבל ריב"א השיב כדכתיב טורח אני כנדול היורד על עסקי משא ומתן שר' ביניהן שאין מניחין לו להעמיד אפוטורופוס לשטון בשבילו שהוא יודע האמת מכל אדם. אבל הבא במענת אביו מעמד אפוטורופוס שב"ד עצמן חייבין למעון בשבילו דמועני לירוש ננדול לגבי מילי דאבוה. קמן הוא :

תח"ב חוקה

העדים חותמים אה"כ ה' תליס דלא עדיף זה ממה שמעידים עכשיו צפנינו שיה' תליס ולכל היותך אין לתשוב חזקה זו אלל כעוד עדים דלמרי כמותה דהא ואלו אמרו מאה עדים כההוא תליס זבין וזמס לזמירס כשהוא שופט שזקן ודחי כמי מוקמי' נכסי בחזקה דר שטרא דהרי כמאה. וגם בכחובות שם בשנים ההחומים על השטר ושנים מן השוק אמרו קטנים או לחוסים חיו דלי כהב ידס ואלל ממקום סו' חון נלחמין אלל הו חרי וזרי. והכי גס על המלוה יש החוקה דליו מחסוס עדים קטנים ע"י ככחובות ד"ע וצפרש"י. וע"ז דל"מ כלל החוקה דליו העדים חותמים כו' לללמי להכס דמכסיריס השטר וז"ל כהכחפה דעדים אחרים שפיעטא דל"מ החוקה. ובכחחפה ככנ"ד שלומר שיה' שופט בשעת כתיבת השטר וליכא עדים שמעידים כן פשיטא דלמרי' החוקה דלון העדים חותמים אה"כ ה' תליס ובמאי כהחפק רבינו. ולומר דספיקו כוה שמה לא כסמוך על זה שדקדקא העדים שיה' תליס דבעתים תליס עתים שופט עבידי עדים למיעטי [ועי' ברמב"ם פ"ט מעדות ה' ע' דלרין להתישב בעעוה הככפין שגס בעת כריחוס דעתס מערפת עליהם] ועי' ש"ך סו' מד" ס"ק י"ט וביד מלח"ז ככללי הדינים סו' רמ"ד מהרש"ב דנמיוו דעבידי עדים למיעטי ליכא חוקה ע"ס. וזכו רשוק לכוון כדכרי. והנה החלוק בין מכירה כע"פ לבין

אבל בשטר חזקה אין העדים חותמים אה"כ ה' תליס (תו) וצ"ע אם אוטרים חוקה במקום הכחשה אי לא :

תח"ג חוקה

העדים חותמים אה"כ ה' תליס דלא עדיף זה ממה שמעידים עכשיו צפנינו שיה' תליס ולכל היותך אין לתשוב חזקה זו אלל כעוד עדים דלמרי כמותה דהא ואלו אמרו מאה עדים כההוא תליס זבין וזמס לזמירס כשהוא שופט שזקן ודחי כמי מוקמי' נכסי בחזקה דר שטרא דהרי כמאה. וגם בכחובות שם בשנים ההחומים על השטר ושנים מן השוק אמרו קטנים או לחוסים חיו דלי כהב ידס ואלל ממקום סו' חון נלחמין אלל הו חרי וזרי. והכי גס על המלוה יש החוקה דליו מחסוס עדים קטנים ע"י ככחובות ד"ע וצפרש"י. וע"ז דל"מ כלל החוקה דליו העדים חותמים כו' לללמי להכס דמכסיריס השטר וז"ל כהכחפה דעדים אחרים שפיעטא דל"מ החוקה. ובכחחפה ככנ"ד שלומר שיה' שופט בשעת כתיבת השטר וליכא עדים שמעידים כן פשיטא דלמרי' החוקה דלון העדים חותמים אה"כ ה' תליס ובמאי כהחפק רבינו. ולומר דספיקו כוה שמה לא כסמוך על זה שדקדקא העדים שיה' תליס דבעתים תליס עתים שופט עבידי עדים למיעטי [ועי' ברמב"ם פ"ט מעדות ה' ע' דלרין להתישב בעעוה הככפין שגס בעת כריחוס דעתס מערפת עליהם] ועי' ש"ך סו' מד" ס"ק י"ט וביד מלח"ז ככללי הדינים סו' רמ"ד מהרש"ב דנמיוו דעבידי עדים למיעטי ליכא חוקה ע"ס. וזכו רשוק לכוון כדכרי. והנה החלוק בין מכירה כע"פ לבין

מכירה כע"פ החזק כר"ן בכחובות שם לענין אם יכול המוכר לבר עטיא להוליא מנר שטיא ישו"ש. ואינו ענין ל' רבינו וז"ל :

ת"ת ק' כתב ר"ל. ויודו לדביתו בנח אהד מן האחרים כ' הטור
 סי' ק"ח בשם הראב"ד. ובקצתהם שם סק"ו מלמד דלא
 יאה שידן זכא ח"א מוריש שבועה משום דלא"ל לבוא מכחו אלא
 דמהראב"ד לא משמע כן ע"ש. ולכך אין מגלגלין ע"ז שם המה לא נפרעו. אך
 דין זה בנח אהד מהאחים על
 שם האלפס. כיון דבכשו' היר"ף
 סי' ע"ט כ' דין זה בנח הכן
 ע"ש. וא"כ ית' מקום לומר דבנח
 א' מהאחים אפשר ליסבור
 כסנרת הקל"ח ותלמי כנן כנן
 דע"כ לדין לבוא מנח אהד
 דהוא מקודם ביורה ליעולם אחר
 השבועה וע"כ מיני' הוא לדין
 לירש: יתבע האשמוזפוס. ע"י
 נתיבות סי' ק"ח סק"ב. וקדמו
 בחילוקו במרדכי. פ"ז ע"ב והובא
 בשו"ת חוט השני סי' ז' ע"ב
 ובמ"ס הנתיבות השטת דמוע
 האשמוזפוס השטר לעלמו כשניל
 מלוח ישינה שיש לו עליו ע"ש.
 לכאורה כשחולקו עכשו

קושטא קאמר כדאמר בהניקון נבי ס"ת כ"ב הר'
 אברהם אב"ד ונ"ל דל"ד כלל דהבא איבא לפיחא
 דילמא קנוניא עבדו ביניהו הלוה והאח המעיד שהוא
 פרוע הלכך א"נ והא דאמר' דהיבא דמית' א' מן
 האחין הנדולים בלא שבועה אין אחיו נובין חלקו דא"א
 מוריש שבועה לירשיו אם אמר בשעת מיתה ששר
 וזו אינו פרוע נראה להר' אברהם דאחין נובין הבל
 והא כן א"א מוריש שבועה לבניו שהרי יבולין לישבע
 אותה שבועה עצמה שה' יכול אבי הכן לישבע. ויש
 מפרשים א"א מוריש לו כלומר שבועה אינה ממון ודבר
 שאין אדם זוכה בה אלא שבועה אינו מורישת לבניו
 ולפירוש זה אין האחין נובין חלקו. ונ"ל דאם נשבע
 האח בשעת מיתה נובין האחין חלקו ואם לא אמר
 אלא דברים בעלמא אין נובין דשמא שקר ולא אמר'
 א"א מוריש שבועה לבניו אלא לבנות אבל לחעמיד
 המסון בידם לא :

ת"י הא דאמר שהיתומים נשבעין שבועה שלא פקדנו
 וכו' ואין נשבעין שלא נפרענו אנו מן הלוה היינו
 כשיתומי הלוה טוענין אמר לנו אבא לויתי ופרעתי
 למלוה ולא לבני המלוה דודאי בני המלוה לא נפרעו
 אם אבל (תי' כשיתומי הלוה שותקין ואין טוענין כלום
 הם נשבעין יתומי המלוה שתי שבועות שבועה שלא
 נפרענו ושלא פקדנו וכו' כדן הבא ליפרע מנכסי
 יתומים לא יפרע אלא בשבועה :

ת"א בכור נוטל פי שנים במלוה שיש עליה משכון
 (תיא) ואפי' בריבית ואם אין עליה משכון לא :
 ת"ב התובע הבירו וכפר לו ולא ידע שהיה' לו
 עדים ועשה עמו פשרה במקצת המסון ולא
 הזכיר בפשרה אפי' באו עדים פסק רב אלפס דאם
 יבעון המלוה אחר שיבואו עדים (תיב) אלמלי הייתי
 יודע שיש לי עדים לא הייתי עושה פשרה הדין עמו
 מפני שהי' במעות :

מאשמוזפוס ויקח כ"ד חוב
 עבור היתומים וכלל השם זה
 ועי' בח"מ סי' ל"ז סי"ח. אך
 י"ל דעבור שהביל לרבות היתומים
 דמי השטר שאינו שלהם על
 סמך זה יקח מנכסי יתמי גזרו
 אף שכלל אפי' לא תהדין ל'י
 שיקח מדינתו ולא בטל זה השטר
 עלה כשישבע :

ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :
 ת"א ורש"י נרביה :

כ"ן דקא פסיד כו' קושטא
 קאמר כדאמר בהניקון
 גבי ס"ח. ככתובות דפ"כ בהא
 דכנון אבא בר מרי דקיס ל'י
 בגווי' מרענא שטר' אפומ'
 דפי' הסוס' דהיינו דמשבעין
 לבעה"ט אפי' יאה קרוב כו'
 ונ"ל דהסוכתה הא דקא פסיד

דקשתא קאמר עדיף מהסוכתה
 ולכך הבא סי' רמ"י שלא להזדקק כלל לנכות השטר. גם סי'
 אפשר לחלק דשם בעט"ט עושה כו' שלא נפרע ואפשר דנגד
 יתומים שחלק לנכות בשטר אבא כיון שמהי היבא דקיס ל'י כהא
 דאבא בר מרי שלא לנכות כלל בהאי שטר כשלאמר יודע דפרעו
 הוא כיון שהיתומים אין טוענים כו' משעקר. ועמ"ש לעיל סי' רל"ז
 ויראה מה שיש לחלק בין הא דהכא לירוד דס"ח : שהי' יכול
 אבא הכן לישבע. אפי' כנן ע"ס הוא. דאם אמר בשעת מית'ס
 כו'. נראה דעל האח הסח קאי. וכדמשמע ממסקנתו דאם
 נשבע האח בשעת מית'ס כו'. ומ"ש ר"ח החילוק בלא נשבע
 בין אמר שאינו פרוע ללא אמר לא הזכיר בשם הראב"ד
 בבבב"ה שטר י"ד סי' ז' וע"ש כס"ו]. דבאמת לפי'
 הראב"ד כהא דאין חרם שבועה. דאין לו כח להוריש
 ממון שזריך לישבע עליו ערס שנשבע אין נפ"ח כשמיירוהו כלל
 וכדנראה מ' רבינו. ולהפירות משום דאין שבועה הורס רומה
 לשל מלוה. כרי גם כנן אמר כלל ראי' שיהי שבועה יתמי
 דיתמי או דאחין אין בעל חלק הסח וכמבואר שם בבבב"ה
 ואולי כר"א שחלק בין אמר ללא אמר אינו הראב"ד ונ"ע :

ת"י כשיתומי הלוה שותקין ואין טוענין כלום
 שבועה כו'. והטעמו כ' שא"ל לישבע שלא נפרעו אלא
 טוענין וירשי הטל אביו אמר לנו שטרע לכם וכלל טעמו אין
 טוענין להם כמבואר בטור סי' ק"ח וכו' הנבע"ה כהנ"ש
 הכ"י יע"ש. ולכאורה כיון דע"כ ריכין לישבע שלא פקדנו
 אבא שטר זה פרוע יתבעו ע"י גלגול נמי שלא נפרעו כעלמס

ת"ב חילמני הייתי יודע שיש לי עדים כו'. כפ"ה בח"מ
 סי"ב סק"ב הביא מהדגמ"ר דדוקא אס בשעת הפסד
 ידעו הסדים דכר' אלא שהתובע לא ידע מהעדים כו' חלל
 אם

יכול כלל ונ"ע :

תיד משכב ש"ס דרע"ו ומיפטר . הוא בעיה דלא אפשיטא לא חמרי' מגו כמ"ח וקולא לנהב: ומיהי חפיסח החובט עש"ך ס"ס ע"ח . ובקל"ח שס סק"ז הק' ללא יכבט הלום עד שיכבט המלוה תביעהו דלמחר יחסום ויהא שבוטח סלוה לכבול דה"ג כבס י"ד

אם בשעת מעשה לא היו עדים כלל אינו פסד בשעת ודחק הפ"ת בליור הדבר ע"ס . ולכאורה בשפות ס"ל כגון שאח"כ הודה בפני עדים בכודלה גמורה שהאמת הכתובת . אלא דכזה י"ל להפסדה סיבה ההודאה שכבר שאין מוזק לו ההודאה אחר שהפסד וולגא זס לא

הי' מודה ו"ל לאשמעי' בכס"ג דל"מ לנטל הפסד' . אך כליור הפ"ת דשכחו העדים בשעת הפסד ואח"כ חזרו דאין הפסד סיבה הזכרון דכזה היו ס"ד

דגס כה"ג היו פסדה בשעת קמ"ל דלא . בדלמח ו"ל להפסד דלח"כ טלר הכיסה שזכרו העדים ובשעת הפסד לא הי' עומד בכיור לכן וכענין ש"ל הממוק"ו

בזמנא ר"פ החולק בזה דסובר ר"ל תגלי מילתא למפרע לא חמרי' . דכזה מאוס שמה לח"כ גרס לה ח"ו דבר שפסיל ע"ס . והכא נמי דכוח"י ואינו פסדה בשעת . ואף דכמ"ס ר"ז ס"ג מבוואר דכנלי דמתי' שמוכר כדי לילך למקום פלוני כו' ולא נכתייב לו לעלות כגור

תמו כל דבר שהדין בו המוציא מחזירו עליו הראי' אם ראינו שחוקק בו אח"כ אין מועיל בו תקיפה של אח"כ ומציאין מיד התוקף אבל (תמו) אם תקף שלא בפנינו קודם שנולד הכסף לא כפקי' מיני' :

תמו ראובן ושמוען שיש להם תביעה על לוי או ללוי עליהם וראובן הוא בעיר אחר עם לוי ומוען עמו ושמוען אינו בעיר או שהוא בעיר ולא הודיעו ראובן . שמוען עם לוי ונתחייב שמוען בדין דינא הוא דמיני שמוען לביטוען עימי' וימנא [אחריותא] ולפטוען אפי' מענת אחרות דאין זה טוען וחוזר וטוען דבמחר שלא הי' בעיר אין הבין לו אלא בפניו מיהו (תמו) אם הי' בעיר ואודיעתו ולא אתא הפסיד דאיבעי לי' למיתי בדאמרי'

הי' לריך לטלס לו מיד בלא שום פעולה מן המלוה וממלא דלא היטה שבוטח המלוה לכבול דלחיי ללוה השבוטע עכ"פ עד החפיסה זה שהי' לדברי המלוה שלא כדון ולכן א"ל להכניסו שיהי' שבוטחו לגמרי שלא יחסמו עוד . וכן כהא דסמריא לא הי' נפטר המלוה משבוטח ממחמ חשש חפיסת המלוה דלא"כ כיון דעל עיטוב שמהו המענה שלא כדון שייך שבוטח . אלא כיון דבשטר כדון דל"ל הלום בלג טלס בלי חזרת השטר אפי' היס המלוה נאמן שלא שילמו אלא שבטיק דסדר השבוטח חזרת על המלוה מפני שהוא מוחזק ועכ"פ זה יהיה המלוה דכפי שאין מחזירו השטר מעכב הממון כדון ואין תביעה המלוה על הממון רק בליקוף החזרת השטר לכן כדון מקום לחיוב שבוטח ללוה בלא חזרת השטר כנ"ל :

תמו אם תקף שלא בפניו קודם שטלר הכסף לא מפקי' מיני' . ע"ס דל"מ תקיפה דלח"כ גרואיו . מיחא דכללא הוא דכסה"ג ל"מ . אבל בלא ראינו מ"ל שיהי' בטען כדון ומעטט ענו . אבל קודם שטלר הכסף גם כדלחיי לחוקק ראי' שיהי' . ובכמ"ג עש"ך ז"ס שכתב דכדרי רבינו דכ"ד שחפילת דינו הממע"ס אין מושלת תקיפה שאח"כ כו' ובחוקק קודם הכסף לא מפקי' מיני' ע"ס . לא הזכיר ששהא החפיסה שלא בפנינו . ועי' בנתיבות כדרי חפיסה אוח ל"ב דוק :

הכבט ופגור . וכדאמר רבא בשבוטות דמ"א דכ"ע דלא רמי' עני' דליחש לכו דרעתי' . ומסרבו"ס פ"ו מטוען ס' ד' ש"ל שאין העדים זכרים אלא דבר שהם עדים בו . ורמא ומפרש על רמא רמיא אעדים קאי ועש"ך ס' ע' סק"ז . וע"ק ב"ב דכ"ע דפריך אהא דאר"ה ג"ס חוקק בעיני ר'אפי' והרי חוקק הבחיס דביממא ידע בלולא לא ידעי אחר אביי מאן מסהיד שביי שביי מירע ידעי ביממא ובליילא וכו' הרמ"ש דמשמע דכסה שביי יטלין להסיד לפי מנהג דירח השכנים היינו שלא גרבינו שיהי' יולא משס ומוליא כלי השמישו כו' ע"ס . ומשמע אף שלא רמו אדעתייהו בכל בג"ס לכוון שיעידו אח"כ . והרי זס דומט למוט שאומרים שלא רמו והגרבינו שפרענו דלמרי' דלשבר רמו ולא רמו אדעתייהו וסי"ג דלאו פסע שילא בליילא עם כלי השמישו על רמו אדעתייהו . ואפי' דל"ע דהסדוהא דשביי ע"כ הרמ"ש כפי' הרמ"ש . אפשר דרבה דמוקי ב"ב הא דחוקק הבחיס דמיייר בעדות שזכרים דלמרי דלוחוה לרו כהניס ג"ס ביממא ובליילא . הוא משום דלעטמי' חיל דלחיי הוא דלמר בשבוטות דבלא רמי' לכו דרעתי' דמחפריש לרמב"ם אשודים . ולכן לא מפרש בעדות שביי . ואביי דמפרש בעדות שביי בלמח לא יסבור בעדים קך סברא דנמה דלא רמיא עני' לאו אדעתייהו ויסבור כרז ששח עם בשבוטות דכסה"ג כוחוק סק"ז . ומלא דקי"ל כרבה בלמח לא ימיני עדות השביי באופן

ש"כ הרמ"ש [ומשמ"ס ב"ב בש"מ] . ובכמ"ג פ"ב מטוען ס' ב' לא קבע עדות השכנים ע"ס . והרמ"ש ב"ב דדקיט דלכלס דמהי עדות השכנים אף דלכלס ירבה כהא דשבוטות . י"ל דירפ"ס ה' ולא רמי' עני' לכו דרעתייהו כפרמ"י דעל המלוה קאי ובעדים גם בלא רמיא עני' מקבלים עדותם ולא דייקי' אחרי"ס :

תמו אם תקף שלא בפניו קודם שטלר הכסף לא מפקי' מיני' . ע"ס דל"מ תקיפה דלח"כ גרואיו . מיחא דכללא הוא דכסה"ג ל"מ . אבל בלא ראינו מ"ל שיהי' בטען כדון ומעטט ענו . אבל קודם שטלר הכסף גם כדלחיי לחוקק ראי' שיהי' . ובכמ"ג עש"ך ז"ס שכתב דכדרי רבינו דכ"ד שחפילת דינו הממע"ס אין מושלת תקיפה שאח"כ כו' ובחוקק קודם הכסף לא מפקי' מיני' ע"ס . לא הזכיר ששהא החפיסה שלא בפנינו . ועי' בנתיבות כדרי חפיסה אוח ל"ב דוק :

ד"ר עמו עד שרריך לזון עמו כד"ד וספק הוא להחזיק אם יזכר בזין. ואף אם יזכר עכשיו ספק אם יזכר בשנים ב' כשירון השוקף השני עמו דשמא יחדשם להחזיק עטניה מחודשת. לא עדיף חוב כזה מחוב שעל עו"ג אלם דחשיב מקום פסולד דמלי

מקדש כמעשה לחמש ימים וכן ב' אחיות כו' ואמר כולכם מקודשות וזכרן סס. ונתתו' כר"ף הדפסות לא מחלתו סס: **ת"י** השיב ר"א כו'. כ"מ כחשו' כר"ף סי' נ"ז. והכ"ל דדברי הרמב"ם ספ"א משלוחן שהובא בחמ"ס ס"ס ק"ל"א הוא משפ"ו כר"ף המכר. ומה

בראמרי' בס"פ מי שהי' נשוי הני תרי שותפי דאית לזו דינא כהדי חר ואתא חר מינייהו בהר' לדינא לא סגי אידך למיפר את לאו בע"ד ידירי אלא שליחותי' עבדי וספקא היבא דאיתא במתא איבעי למירי: **ת"י** כל מי שמעמיד חבירו ערב נגד העו"ג הייב לסלוקי' מכל מיני עלילות וערעורים הבאים לו סתוך כך סאותו הערכות כיון דארבע ארי' אמיצרא עלי' רמיא לסלוקי' כדאמרי' משמתי' לי' עד דסקבל עלי' וכו' וא"כ (תיו) כל מה שיביר' הערב בעדים שיפסיד סחמת זה הערבות הייב מעמידו לשלם לו: **ת"י** השוביב רב אלפס שכל המשועבד נכסיו כולם למלוה שלו אם הי' קצת מנכסים משועבדין ביד מלוה אחר כל מה שהיו שוים יותר עד סמונו נהי מלוה הראשון הרי הם משועבדים לשני (תיח) סאהר ששיעבר לו כל נכסיו ואם הלוה סכרם לאחר והם קרקעות טורף אותם הבע"ח השני בשבועה כרין הבא ליפרע מנכסי יתומים שלא יפרע אלא בשבועה וא"י נ"ב למשכנם לאחר והם משועבדין לראשון:

שנ"ל בהבנת ד' הרמב"ם כמבואר בש"ך סס מחבאר מד' כר"ף ומ"ט כר"ף דיבעט רלוזן שבועת הסור' טווחתו על שבועת בנק"ח כעין של תורה כרין לזו ומשפ"ו נראה שלא נראה חשו' כר"ף ר' רבינו מרדכי הכהנס כלל. גם מחבאר מהר"ף דגס כשאתר סמלוה שלא בעדים לשליח אמור ללוה שיטלה על ידך שוב אינו באתריות הלוח דלח כהש"ך כו' ק"ל"א סק"י ועו"ג דגס כהש"ך ל"מ שלא בעדים ע"ש דה"כ למה ישבע רלוזן וסל"כ למה ישבע רלוזן על שגר את לו על חלף על פחות. חפ' סתמו על יוהר עק שמן לו פחות וכו"פ סתלה ה"ה באתריות הלוח להש"ך וכו' סגי להש"ך שיבעט המלוה שלא קיבל מהשלים רק סך פלוני דהא שלא בעדים משום דשלא בעדים אין מראה לנו דשעת המלוה לפטור ללוה מיד בקבלת השלח מאלו ואלו כו' מורה המלוה שכונן בלכו למוחלו מיד כשהתם לשלח כו' פטור למ"ס במסנתר השולחן כס"י י"ב ומ"מ אין משביעין למלוה ע"ז כשאינו ע"ז לגלוה דשבעה אחרם. דלח' כשבעין כשבעה שמה. וכו' דמשביעין שלא קיבל מהשלים כדלומד סתלה. הוא משום דמלכרין כר"י דהשליח שיוכל הלוח להשיבע למלוה כמבואר כס"י כ"ל. חו' ל"ט על כוונת לב כ"ל הכא דנח"א כו' כר"י ליבעט שלא קיבל רק סך שאתר מלי לגלגל ע"ז שלא מחכוון בלכו למחול ללוה בקבלת סתלה מחתו. וא"כ י"ל דל"ק להש"ך מהר"ף ר' ר' ליבעט רק שבועה אחת.

ת"י ראובן שהי' לו אצל שמעון סמון וכיון שרבעו ממנו אמר לו כבר בא אלי לוי עד שפך ונמל סמני כך וכך ולוי מודה שנמלו כציוויו והניע הכל ליד ראובן וראובן אמר כן הוא ששנרתי את לוי אבל לא שנרתי על כך וכך אלא על פחות סכאן (תיט) השיב רב אלפס דדינא הכי דיבעט ראובן שבועת התורה שלא שגר את לוי אלא עד כר"י שמוען ושלא הניע לידו יותר סכאן ויפרע שמעון השאר ולוי ישבע שבועת היסת שכל מה שנמל לא נמל אלא בשליחות ראובן ומה שנמל נתן ליד ראובן ויפסיד לוי ויפסיד שמעון וטועמא נ"ל משום דאי בעי ראובן אמר לא שנרתיו מעולם סהימן בשבועה השתא נמי כי אמר ששלחו ולא שלחו אלא על כך וכך סהימן צ"ע בזה השעם כי הוא מנו לאפוקי סמונא. ובקרושין פסקינן דבכל מקום שליח נעשה עד בר ממסון שאם שלח חוב למלוה ע"י שני שליחין אינן נעשין עדים רוטר פרענוהו דכיון דהם הייבין שבועת היסת לא סקבלא עדותם דאין אדם נעשה עד בדבר שהוא סחוייב שבועה עליו דשטמא שהם אייביים שבועת היסת הוא מפני שהלוח תובע להם את המעות ששלח למלוה כר"י לו שקבלת אותה ואם היו רוצים לוטר החורגום לך לא היו נאמנים בלא ש"ה הלכך ליבא מט לאפסורי משבועת היסת וכיון דלא הוו עדים ה"ל כרין הקצוב בשבועות גבי חנוני על פנקסו דמישטבעי אינהו דיהבינהו למלוה ונפטרין מן

השני לידו גויביאל ו"ע: **ת"י** לז מן שברר הרב כבעדים שיפסיד כו'. ונשמע משפ"ו דלח סגי כבירור דעדים דרך כלל על ז"ה סולודך להפסיד עמו דמחול וסיול בשבועת מה שהין עמיו כירור. אך ברמ"א כו' ק"ל"א ס"ז כ' וחין סערב נחמן חפ' כשבעה כמה הוליא על העלילה אלח כרין עדים סולודך להפסיד עם סע"ג מכה סערבות וזו עטל ונביעה וכמ"ס כהמ"ט דע"ז נפ"הוה ס"ל כהוליא על חבירו כרשות דעו"ג. חסו סלח' כד' רבינו יובב' נחל יתחם כו' ל"א ס"ג וז"ל ב' הביא נביח ועקב כהס"ע

כ"י פ"ח דבעט כנכסי אשתו דהוי כיווד כרשות נחמן כבעל אף כה"י אם הוליא כלל והכ"ל כח"י רמ"א כו' פ"ז דכ"י כלל אם הוליא חונו נ"ו ע"ג וכו' וסרי מד' סמ"א סלח דערב לטו"ג דהוי כהוליא כרשות כה"ס הסמ"ט נמי משמש דלח כביעות ועקב:

אחר ששיעבד לו כל נכסיו. לע"ק דנמלוה כשער ל"ט שיפסידם כבירום ונמנוהו ע"פ ל"מ לטרוף סלח כשיעבד כבירום. ואי מ"ל אחו חופן שיטעך לפרש השעבוד. כו' חפ"ל דקמ"ל דגס כשיעבד כל נכסיו דכולל הלשון גס מה שמשועבד למלוה הרשאה וכו' דמנו דלח חל שייעבד השני על מה שמשועבד לראשון. אל חל נמי אחר ככסו שאינם משועבדים ממש דכללם נחד מלה קמ"ל דלח אשתו כהי דבאמת שיעת הר"ף דגס בכלל בחד מלה קנה מאי דמלי לקנות עי' כר"ף פ' האם

אבל כיון דגס להש"ך כשלא ישבע שלא שיגורו רק על פחות. יטעך ליבעט שלא מחל כחכר אל כן שפיר כהש"ך שש"ך כשבעה ששיגורו על פחות ולא שפיר ליבעט שלא. מחלו כחכר וכאמת כשיגורא ישבע שלא מחלו. אך הקה"ס כו' י"ב הוכיח דמחילה בלב ל"מ כשח"י לכל מה שבלבו. ולפ"י סחירס מהר"ף לדעת הש"ך. ומ"ס רבינו דמסיון כשבעה משום דליבעט רלוזן אמר לא שגרתי וכו' כה"ך ס"ס ק"ל"א מהמחבר"ל וסל' דה"ל מנו להוליא. והכ"ל פשוט להמבואר בש"ך ככ"מ אוח ע"ז דכר"י וסמח' אמר' מנו להוליא ע"ש. וה"ל אף דלענין שיבעט הלוח למלוה שלא קיבל כמו שאתר סתלה מלרפינן כר"י דלח מ"מ כמלם מה שכן מלוה ללוה הוא כר"י וסמח' וספיר מהי כר"י דמלוה להוליא מהלוח דעוונן שמה כמנו. ונחמא

אם לא יטעך ליבעט שלא מחל כחכר אל כן שפיר כהש"ך שש"ך כשבעה ששיגורו על פחות ולא שפיר ליבעט שלא. מחלו כחכר וכאמת כשיגורא ישבע שלא מחלו. אך הקה"ס כו' י"ב הוכיח דמחילה בלב ל"מ כשח"י לכל מה שבלבו. ולפ"י סחירס מהר"ף לדעת הש"ך. ומ"ס רבינו דמסיון כשבעה משום דליבעט רלוזן אמר לא שגרתי וכו' כה"ך ס"ס ק"ל"א מהמחבר"ל וסל' דה"ל מנו להוליא. והכ"ל פשוט להמבואר בש"ך ככ"מ אוח ע"ז דכר"י וסמח' אמר' מנו להוליא ע"ש. וה"ל אף דלענין שיבעט הלוח למלוה שלא קיבל כמו שאתר סתלה מלרפינן כר"י דלח מ"מ כמלם מה שכן מלוה ללוה הוא כר"י וסמח' וספיר מהי כר"י דמלוה להוליא מהלוח דעוונן שמה כמנו. ונחמא

ובלמה נעלם שו שפי העטמות נבאמנות ורק הא דלא נגהרתי מעולם היא עטמת יפה יותר ובהא דבנותו דר"ב דלר"ג בלאמה לומר מצלחתי במכתיבו נבנו דמוכח עין חף דמוכ"ע ח"נ יוהר מהא דנבשלחתי נאחסתי הלא מנחם דמוכ"ע עטמת יפה יותר כמ"ס הרשב"א בקדושת ד' י'.

דבנ"ס אמרי' גם מגו כזה ע"ס. וה"ל כדל"ג כבנ"ס אמרי' גם מגו כזה וזף לכוזב: **תכ** למאי דלא חיתכת לא חיתכתי. בש"ך סי' ע"ט ס"ק ג' היא הכריז"ל שברוב החוק פתן וא"י לטעון עוד כולתן חפלים כלום ונחמן שמעון עולית לומר דעיינן חס כידו גס כדיווי הפלנים נחמן שמעון כל שיעירי חלס כבנ"ס שחמד כהם וה"ל שבעט וה"ל הש"ך הא חסיווי הפלנים לא סוחזן כפרן ובנ"ל"ס חס כאלוים ס"ק י"ח כ' דיפס השינו ע"ס. וזלה זה מללתי כהש"ל מנ"ס ח"ב סו' דפ"ח שהביא מהרשב"א בהבט מחבירו ק' קציון מלה וכו' וומר להד"מ והא"ל כ"י שתי הייב לו מלה ולא חמד סכס וחרו הנתבע וומר לא היו הלא שני קציון סוחזן כפרן וחייב כלל שהרי מוכחש ע"י הכחז ואין ככתב סך יהוע ונתפשטת ההכחזה בכל ע"ס. ובגדון להריב"ג שייך יותר לומר דנתפשטת ההכחשה בכל מניינון להש"כ"א [גם שם היו ק"ח כחשיב אבידה

ובלמה נעלם שו שפי העטמות נבאמנות ורק הא דלא נגהרתי מעולם היא עטמת יפה יותר ובהא דבנותו דר"ב דלר"ג בלאמה לומר מצלחתי במכתיבו נבנו דמוכח עין חף דמוכ"ע ח"נ יוהר מהא דנבשלחתי נאחסתי הלא מנחם דמוכ"ע עטמת יפה יותר כמ"ס הרשב"א בקדושת ד' י'.

כאן המשלח שהוא האמינם שמסר להם מעותיו והמלוה יאמר שאינן נאמנים לו בשבועה ונשבע שלא שקל סינייהו ופרע לי' לזה למלוה: **תכ** ראובן תבע לשמעון תביעות הרבה ונמצא שמעון שקרן בטענה אחת שאין להחזיקו שקרן בשאר הפענות לפוסלו בשבועה ולומר שנגדו נשבע ונושל מדאבריון מנה לי בידך והלא אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים שיש בירו חמשים נותן חמשים וישבע על השאר אלמא אפילו בתביעה אחת שדחוקו כפרן למציאתו למאי דאיתכחש איתכחש ולמאי דלא איתכחש לא איתכחש ומיהבנינן ליה בשבועה: **תכא** המוציא שטר חוב על חבירו וחמנו אחר הפסח סתם אין כופין אותו הלה לפרוע אחר הפסח מיד אלא רואים כמה ימים יש בין סתם לעצרת והולכים אותו למהצה ומורעו עד מחציתו וטובה ומעמא הוא סתם שאלו רז"ל חד בשבא' תרי בשבא' ותלת בשבא' בתר שבתא ארבעה חמשה ומעלי שבתא קמי שבתא כך השיב רב אלפס:

תכב פסק רב אלפס וריא"ו ורבינו ישעיה מודה בשטר שכתבו צריך לקייםו חרי כרוך מיון ור' שמואל פסקו דאין צריך:

תכג פסק ריא"ו דשתיקה כהדאה דמיא וכל היכא דיש לתלות שתיקותו בעבור שמתחשב בלבד מה לומר לא אצינון שתיקה כהדאה והכל כפי מה שבד' יכולין להבין דעת של שותף כך דנין:

תכד שטר שמשמעותו שתי לשונות הולכין אחר הפרוז

כבדלתי דנחל סזס ויתן לוכיב גם על קציון אחת וע"כ ז"ל אליביו דל"ק ממה לי בידך וספר הכל ועדים מפידיים על י' דאין הי' שמעידיים מהציקו לכפרן ארידיך י' דזה אף שסחובע כלל לשתי חמשים כתביעה אחת מ"מ ע"כ אינו עיין אחד ואין טענות שאלו מנה כבנ"ס שאומרים מעדים שכולו ל' וזקו מכתש העדים אלא שצוטב שהלוח עוד ל' בעת שזא ראו העדים ולכן אין שייכות להעלאת העדים בכתבתה ה' להפסגון ארידיך. אבל צידון להש"כ"א ורבינו"ס ע"ס צידו ההכחשה מסופק אי אטלו הוא או רק המקלחו דמתא הפלנים שראו כחמה שזי כחמרת הטובע ותשא מלה הוא ק' קציה' אלא דבלא סוחזן כלל לכפרן יש לדון כמשמעות המוטע וע"פ בהחוק כפרן המקלחו בודאי שייך ככה"ל לומר דמתפשטת ההכחשה אטלו. ובש"ך שם הק' עמ"ס הרשב"א בהוליש טעדות על ראובן וזכרה אלמנתי שהוליש מקחש אחר פטירה בעל מן הצים שהחוק כפרן לכוין. דלמא יתא מוחזק כפרן לכוין ע"ס. והנה בשא' הרשב"א לא נחפש אופן כבירור האין ה'. ובשינוא דה' כבירור מעדים שראו שהוליש טעדות וא"י כמה ה' הרי דמי לידון והדמנה דכסה"ג שייך לומר דמתפשטת ההכחשה אטלו ודמי בהש"כ"א מצינוים יחד:

תכד הולכין אחר הפסחים שבלנותם. בש"מ סו' מ"ב סק"ו הביא מתנא' הרשב"א דריב' כששעט שמעון שיש אבל כשמניין דברי השטר לטוע החובט אי דו צוהש"ט על השלושה ולהסתריק"ק גס כשהלשון מסייק קלח לבמס"ט יד צוהש"ט ע"ס וכל' כש"מ ריא' להמכרי"ק עמנמות דק"ח ע"כ דתקן אחד משורי הקדש וה"ל שלשה כיווני שפכה הקדש ואמרי' ל"ס אלא דלמחר אחד משורי אכל אמר שור באורי הגדול הקדש תורא בחוראי קאנוג ופירכי בית בניתי אי נוכר לך ונפל מרס הו נפל כו' ואמרי' ליתווי הו נפל ומשני שמי לוקח דיד צוהש"ט ע"ס ופרש"י אכל הקדש גרוב משמע. הרי דלש"ג דביית בניתי גרוב ושאי' גרוב דע"ס דל בהקדש הגדול מ"מ יד לוקח עה"ס ת"ל לכוזב הגדול עכ"ד. והג"ל דבריעוב"א ע"ס הרי"ף צנדרים דל"ו כ' ומורי דר' סק' דאי יוצא דנמכירת בית בניתי הוי כמכר בית סתם וחי"כ סמוכר בית סתם לחבירו ונפל מרנחו נפל דומיא דבית בניתי והרי דין מכירה לשעת המכר עד שירד לנכס הלווקח דקין שפירוח לבל ימי השכירות ובשכירות אמרי' המסכיר לחבירו בית סתם ונפל חייב להעמיד לו בית וה"ס ודאי צנוכר ח"ו דמוכר בית סתם אינו מרנחו נפל ות"ס דלמחר בניתי דהוי גריעותא דבאמר בית בניתי לאפלוני זמן בית בניתי לביית סתם ח"ו ורבינו ר"ת דהויא סתם ע"ס דקדש נשבע למעלותא וגבי מקח לגריעותא כו' ע"ס ומוכר

ומוכר

אף שלא נעשה כחק"ל ל"מ לטעון להד"מ אבל כשכל עטור לפינו מרוחק ב' שטיין מ"י לוח לטעון לעדים הרחוקי הרבה שטיין ומלוח חקר הכתב והכתב על הנייר חלק מאי דבשי ואף להד"מ מ"י לטעון לכון דחוקין לעדים לא עשו כחק"ל י"ל דהרחוקי הרבה מהכתב ע"ש. ואינו מבין דל"י

הפחות בשלשונות. ואם תפס במרובה אין סוציאין מידו אלא בראייה ברורה :
תבה פסק רב אלפס ורבינו יצחק בר' מרדכי רהא דקיי"ל אחריות פעות סופר הוא מירי בין בשטרי הלאות בין בשטרי מקח וממכר אבל רשב"ם ורבינו ברוך מארץ יון פסקו דלא מירי אלא בשטרי הלאות אלא בשטרי מקח וממכר לאו שטר סופר הוא ולפי הדעת הראשון הא דאמר בכבא בתרא נבי האובד שטר דאמרינן דבשטרי מקח וממכר כותבין לו שטר אחר חוץ מאחריות שבו ר"ל שיפרשו בשטר האחרון משוועבדים ולפי רשב"ם אין צורך אלא שלא יפרשו בו אחריות ופסילא אין בו :

תבו כל המחקין צריך לקיימן קודם שריר וקיים ואם היה החק במקום שריר וקיים אע"פ שחור וקיימו פסול וצריך שיהיו שרירי של שטר בשמה אחרונה כגון וקנינה ספכ"פ בכל מה דכתיב וכו', ואין למידון משימה אחרונה ר"ל שלא יהא כתוב בשמה אחרונה שום דבר חדש ושום תנאי שהשטר תלוי בו שאינו כתוב למעלה ואומרי רבינו יצחק בר' מרדכי דאלו הדינין מירי אפילו בשטרות שיש בהן שריר וקיים ורשב"א לא פי' כן. ואם הרחיק העדים פן השטר שני שטיין פסול שמה ומהצה כשר ואם מילא שני שטיין החלוקים מקרובים כשר וב' שטיין כשיעור כתב ידי עדים שהוא יותר מכתב ידי סופר וב' שטיין שאמר הן ואוירן לחזקיה ב' שטיין וד' אוירן ולרב חייא בר אמי ב' שטיין ונ' אוירן ולר' אבהו ב' שטיין וב' אוירן :

תבו פסק תלמייה וביין זביניה זבינא ואם מסר סודעה לא הו זביניה זבינא ואם בטל המודעה בשעת זביניה אפילו באונס מהני בטול. תלמייה והיה לא הויא מתנתו מתנה ואפילו לא מסר סודעה אי ידעי בעדים באונסי' והיכא דמסר סודעה אמתנה אפילו אי ידעי באונסי' כתבינן וכן בנישין ואם בשעת המתנה ביטל המודעה אי ידעי באונסי' שמתתו ביטלה לא מהני ביטול אבל אי סדעתו ביטל בטולו בטול :

תבה כל המבקש זמן סב"ד למכור מנכסיה כדי לפרוע חוב נכונין לו יום ואין משביעין אותו שאין לו מה לפרוע לו עתה אלא שמודיעים אותו

מ"ש אי מדעתו בטל בטולו כגון. דסתמא הו כמו ידעי' דהוא מדעתו. וכו"מ מהר"ן פרק השולח סד"ה גרסי' בערתי כביטול מדעתו דגט דאף שמלמינן בשעת מסירת מודעה שהי' אונס כל שא"י בשעת הביטול שקאי האונס יש לנו לומר שסתמא חובו ושחור ונתגלה ע"ש. וידוע דמתנה למי בזה לנט :

תבה למכור מנכסיה ע"ש. משמע קא"ל דגם גיש לו מעלגלין נותנין זמן דנכסיה איקרי גם מעלגלי דכתיבה כ"ב דק"ג ע"ב וזה דלא כהש"ט ריש ס' ק'. ובחומים שם הביא מה שהק' מסי' ע"ג דבמשכתן שביד המלוה נותנין ללוה זמן ו' דגמ"ש הסבדל בין קרקע למעלגלין דבקרקע ל"א הנחתה משא"כ במעלגלי וכו"כ בלחמ' כמסר מעלגלי לידו כבורח גובייהו פשיטא דלרין להמתין לו יום בבקרקע וכו"כ בשטן שביד המלוה ליתא חשש ולכן לרין להמתין ולק"מ עכ"ד. והתוהו להשון שטיין ואין מחייבין אותו ליתן משכון שאלו סיה שם מעלגלין מיד סיו סיו ג' גובים מהם. משמע גובייהו מלוה מיד. גם לדבריו עכ"פ שייך נתינת זמן במעלגלין ליתמו למטה להחייק על

ומכא מדבריו נטבע לטען זה שקול הוא לגבינו ולא כמעליהוא דסכוונה ב' המשותף הוא מלך נושא הטעם דבסקד שור באורי דבעינן עמדין מפרשין המשונה בגלגלות ואין ספק חו על הכינוי דליתא לינו משונה. וכמקח לדי בעה"ט ע"ס מפשי' המשוג' בגרירות' ואף שפסל

כבר וקובל וגרע זה מביח סהס אבל לא הו משמע הלשון יוקר למעליהוא מלגריעותא חין ככרל שיגרע מביח סהס לחין מלאהו נפל. וביד מלאהו כגלגל הרשב"א והריטב"א הוא ט' כ' לטורו דהריטב"א כותב ר"ל [לך בתי' הכרע"ל כדלריס מרלה שאינו מפרש כן. ואילו טורו זה הוא הכרע"ל]. וא"כ שפיר י"ל ללא אמרי' יד צבע"ט ע"ס"ל רק כשני המשמעות שים :

ואם תפס במרובה ס"מ מידו. ומבואר בש"ך ס' מ"ב ס"ק ט"ו דנטען בני אף תפס בעדים מהני ע"ש. ולע"כ כשאין מתחילה ללבן הפחות והחזיר השטר אם מנוייל אח"כ תפסיתו בעדים ואף שהשטר חין כידו מ"מ ידוע כשליט מחתימה כל הפחות חו לא שילמו יזהר אח"כ ובעין הא דכ"מ ד' ו' עד השתא תשדס ל' כגון והשתא מנוייל ל' בלא סהדי. ובכ"ה יס ע"ה שלא יוכל לומר דגלס הסותר אח"כ כשיאמר לו אל הפרעני אלא בפני פלוני ופלוני וא"כ לכאורה ראו שיהי תפסיתו על המוכר גם אחר שהחזיר השטר כיון וידעינן שפ"ל שטר כגון מכוסף ושלא שילמו אחר חרס הכער ואפי' כשתפס בעדים. והכי בשטר משפט ס' ל"א ספכ"ג הוכיח דהיכא ליד בעה"ט ע"ס"ל כהוה מנעב מנפרעין אף הפחות שכלשונות עד שיקרע המלוה שטרו ע"ש. ואי גם אח"כ מהני תפסיתו אף בעדים מ"י נפ"מ מקריעת השטר. והנה למ"ה ספ"ס כח"ב רכ"י ב' שם השפות יעקב דגם שטר דל"מ לגבותו רק ע"י תפסיה מהני מכירתו לאחר לטעין

שהתפס האחר. לפי"ל איכא דנפ"מ כשאחוק השטר אינו נכוח גם התפסיה דהאחר משא"כ כשיקרע השטר. אבל למש"מ מהסווח יאיר דל"מ מכירה לאחר בשטר דאינו גובה רק ע"י תפסיה ע"ש. נפ"מ לכאורה חין נפ"מ כ"כ מקריעת השטר וכו"ע :

תבה אבל בשטרי מו"מ לאו ט"ס. ע"י כהנ"ל כ"ב דקס"ט וכן סובר רב אשי שם. ולכאורה ראו לפסוק כרב אשי נגד רבא דפסק כב"מ דט"ו אחריות ט"ס גם כמ"מ. מטעם דרב אשי בהרא נגד רבא ור"ד כ"ב שם דפליגו ארב אשי. אך רפרס שם דפיס דבדי ר"ג משום דאחריות ט"ס נשמע דסובר כב"י ואם הוא רבס בר פפא דנפער בשנת קמ"ג לאלף החמישי וכו' ראש ישיבה ב' פומבדיתא בזמן שהי' רב אשי ראש ישיבה כסורא כמבואר ביוחסין מאמר ב'. וכוון דהי' בהרא כרב אשי וסובר כב"י ורבא פסקו האלפס ויעמי' ללא כרב אשי :

תבו ואם הרחיק טעניו מה השטר שני שטיין פסול. עמ"מ ס' מ"ה ס"ו דמ"מ א"י לטעון להד"מ. וכד"מ וכאפק דסתמא דוקא כשידעי' בודאי לעדים לא הרחיקו אלא ב' שטיין כזה

על ל' ולגנות מסס אי לא תלס או וסרי הוא כנהיגה משכון . והנה בל' רבינו סי' רל"ז הובא דמת ר"ק שאין המלוה יכול לטוף ללוה לפדות משכטו או למוכרו ורבי"א ורמב"ם חולקים וס"ל דבמשכון מדברים שאין לורך להס מניחו ל' יום ואח"כ מוכרו ככ"ד ע"ג הרי לדעת הר"ק משכון

תל"ו ל"ה הוא הקדש טעות מפני שהי' כבוד לללח בדיון בו' . כספר פתח הכינס סי' כ"ב דיון אסמכתא סוף ענין ח' כ' מחשבו' מ"ב סי' ס' בקיום עלמנו אס לא אזהר דיון ללדקא פטור לכ"ע משוס דהוי אלוס בו' ע"ג . ולכאורה ל' רבינו הוא גנד זס . ובמ"ס רבינו דמתו ערבוטא

אף מדברים שאין לורך ללוה שארי משאר מעטלמי ללוה . וא"כ י"ל בתוך ל' גס להחולקים . דמשכון שארי משאר מעטלמי ללוה וז"ע :

ארתו שהוא עובר באל תאמר לרעד לך ושוב וגו' ואם צריך התובע לילך קודם ל' יום למקום אחר יעשה שליח עכוורו לקבל המעות ואם יש זמן ידוע בשטר שגדור לו לפרעו אין נותנין לו זמן כלל דארתו אפסיד נפשיה :

תכט דסתמחיב דיון לא משל לאורך יציאותיו .

ולכאורה כשטוען בדי שסתובע ידע שהלדק אמו כגון שכתוב מנה ופטן שפרעו זכה מקרוב כאלוין שאין לתלות בשבחה ובעניי הכחכ כה"ן ככ"ה כחשור על הכטובה מחמת שטועט העדות דהיינו כנגדות שמקרב סי' הדבר ווא"ל לתלות בשבחה . ככה"ג יתבענו הנכבש [אחר שמשבש שפרעו] כעד מה שגדור לו ההוללות מחס דמיון שידע שפרעו וסכריוו ללך לבית לוטור ה"ס כאליו טעין שמסור לחייב ליטבע היספ להכחשו כחשור כח"מ סי' שפ"ח ס"ו . וא"כ יטבע שאינו כדברי הנכבש . ואפ"ל כעין שכ' הראב"ד פ"ז מנובל דעושה מלאכה כפרת מעלה למאי . דקו"ל הוה שא"ל לא שמי' הוה וכוון שאינו מחמיין להוה אלא להנחתו לא קסור מוד . וכח"מ סי' ס"ו סכ"ג הוהר ג"כ הדיעה דליוו חייב לשלם מדיוי דגרמי כשאין חונתו להוה אלא להנחת עומו ע"ג . וא"כ

תכט אין הנחבש יכול לוטר נלך לבית הוועד ולא נדון כבאן אבל חסלוה יכול לוטר דעבד לוח

לאיש מלוה . ופי' ריב"א דוקא בידוע שהייב לו כנון סודה סקצת או טוען פרעתי ואם אין בעיר שיוועים ד"ת או שאין מקום הוועד רחוק יותר מנ' פרסאות או אפילו לוח מצי טעין נלך למקום הוועד . ורשב"א דרקר דהסתחייב בדיון לא משלם לאורך יציאותיו :

תל"ז שנים שבוירו ב"ד על פסק דינם ושסו ערבונוט

בידם שכל מי שיחזור בו מדבורם יתחייב להוצאות לביהכנ"ס כך וכך ועמד אחד מהם וחזר בו לא הוי ההוא הקדש טעות שהיה סבור לגנח בדיון דלא אפיעי' דיבורי' כיון שהוציא מסוי מה שהי' בלבו : **תל"ח** שנים שבוירו להם דיון אחד ואסרו דיינת לן ד"ת וטענו טענותיהן והלך הדיון לעירו וכתב להם פסק דינו ושלחו לחם עי' א' והשליח קראו באזניהם אי גמי כגון שרן בלילה או בשבת ואפילו מדין אע"ג דלכתחילה לא מיבעי ליה דיון למיעבד הכי אלא שיש לדון ביום ולא בשבת ולישב ובע"ד בעמידה לפניו ולומר איש פלוני אתה זבאי ואיש פלוני אתה הייב בדיעבד אינה מעכבת כדאמר בירושלמי פ' ארבע ערות ואינה הוכיח ר"י לעדים שהעידו מיושב ערוותן ערות ריעבד . ובירושלמי במגילות סתרים הרבינו גיסים אפר דאין דיון דינו כסוגות בע"ש וכ"ש דינו נפשות גם אפר בירושלמי ולא יקבר עליו הדיון לדון דין תורה : פסק

ריח הסדה דלא בכל האסורים דרבנן לוקים מ"מ וסביא מחמו דמ"מ און לחייבו אלא היכא שפבוחר כהדי חייב מ"מ ע"ג . וא"כ נחוי אי דין בשבת חייב מ"מ . והנה ברמב"ם פ"ג משבת ה"ד כ' אין דיון בשבת בו' . וכבר הוכיח הרמב"ם פ"ה משבת ה' כ' ד"מ שאלמר אין טעין כך או לאו לעשות כ"כ בשבת טעושה כו' מכין ארתו מ"מ . וחס כאלו פירש הרמב"ם דהן בשבת לוקה מ"מ . אך ברמב"ם פ"ו משבת ה' ח' כ' ישראל שאלמר לעכו"ם לעשות לו מלאכה זו בשבת אע"ג ששבר ומכין ארתו מ"מ [וזכו דלא כהרשב"ם שזכר בשבטת העמקים שס דאמירא לעו"ג שבות ואין לוקה מ"מ] מותר לו ליהנות בו' . ולכאורה לא ה"ל לומר דמכין ע"ז ע"מ כיון שכבר כתב שס בריש הפרק אסור לומר לעכו"ם לעשות לנו מלאכה בשבת . וכבר כיל בפ"ה דכ"ט שנה' אסור לעשות מכין מ"מ . וע"כ כ"ל דכל שנו אינו אלא על מעשה ומלאכה דרבנן דע"ז לוקה מ"מ אבל מה שאינו פעולה כלל אלא שאלמר מגזירה שמה יעשה לעשות מלאכה אינו כהאי כללא ויש דמכין ע"ז מ"מ כמו בהמירה לעו"ג [והולך לפרשו . ואלו יתפרש כן כהדיא כאלו מקום] ויש דאין מכין . וא"כ כ"ל דבין שאלמר דרבנן דע"ז לוקה מ"מ מ"מ אפשר מכין וכן פולין ואין קורין לאור סני שהחבר ברמב"ם פ"ה משבת ה"ד שהוה מגזירה שמה יעשה . ולא פי' שמכין מ"מ י"ל דאין מכין והרבה כאלו שאל"כ לא דמלאכה . ואף אי על מו"מ ילקח מ"מ אפשר משוס דחמיר דהוכר בקרא דרברי קבלה עי' רש"י כבילה דכ"ט ע"ב ודל"ט ע"א . וא"כ י"ל דהן בשבת אין לוקה מ"מ ושפיר דיו דין ללא נפסל מחמת עבירה ע וז"ע :

י"ל דנד"ד ל"ל למסור דכוונתו להיק אהכא כוונתו להנחתו שסבר שזכה דקן כשסקר שנו ואפי' אס ידע שיתחייב הכטע שטועט סבר שלא ירלה ליטבע וישלם דיש וננעיין גס משבועה אמה כמ"ס ה"ד כ' בשבועה ר"פ כ"ס . לך און לחייבו כעד גרס ההוללות . אך למ"ס ה"ד כ"ב סי' ס"ו ס"ק פ"ב דמכין טעוסיס דלפי לא כוון להיק חייב כדויה דגרמי ע"ג . לפי"ז י"ל דבגונא שכתבת י"כ יתחייב וסדיו דליוו משלם ההוללות אינו רק היכא דל"מ נחבש לעשות כרי שידע שהלדק ארו . ובכ"ג מהי נמי אומדנא דסבר הקובע שהלדק ארו מדרבולא גם הוא הוללות דאין סברא שיונא הוללות על הספק דשמא לא ירלה הנכבש ליטבע בלמת שפרעו . וכזה י"ל כמ"ס בע"מ סי' י"ד סק"ג כמ"ס מהר"מ שזיקטין כרלוון שאלמר לשמעון ואמר לשמעון נלך לב"ד בגדול ואלך שמעון ורלוון לא ה"ל אס לא חור רלוון לחבש שמעון כגורו לא מני שמעון לחבש יצאה דברי שאלמר רלוון אהה לא ספסדת מני הספסדי על עממי שעכנתי את דיני דלחא קיס י' בהציעתי שפית חייב לי' וכ' בעמ"מ דכתבס דחוק דבלח"ס לא הססיד לשמעון כלל דאף אס חבשו כבדס"ג ושמעון זכה דיון לא סי' חייב כלהלס . יציאותיו ע"ג . ולדברינו כשהיב רלוון הולך יוסר נראה שסבר שהלדק ארו ולא כוון רק להזיקו דלא סי' מניחא הוללות ע"ז אבל בלא ה"ל ש למחשו כטעלמו ידע שהלדק עס שמעון וכוון להזיקו וקמ"ל דגס ככה"ג מני לומר קיס י' שפית חייב לי' . ומיירי כאלוין שאין שמעון טוען כרי שידע רלוון שהלדק עמי דל"כ מני להסביעו על גרס ההוללות אף כשהיב דנהלך כחכוב ג"כ גדול האומדנא שסבר שהלדק ארו דל"כ לא סי' מניחא הוללות וא"ל ליטבע ע"ז . אבל בלא ה"ל דליכא אומדנא וטוען כרי שידע שהלדק ארו מני להסביעו וז"ע :